

1931. január 14.

atos időjelzés, időjá-
m. kir. földművelés-
rádióelőadásorozata
s tekintettel ellensé-
félután. Szikla Adolf
Ponchielli: Gioconda.
balettszvit. — 6.50.
s. 7.25: A Mándits-
versenye 8.30: Vig-
dióból. Utazás az óz-
na: Pontos időjelzés.
rek. Majd: Ifj. deb-
s cigányzenekarának

sdalegylet.
nczene.
őzenekar. Erkel, Ar-
trauss művei.
pontini: A veszta-
lmán: Csárdáskirály.

19.25: Grammofón.
ek és hegedűszámok.
19: Operaelőadás az

rádiózenekar. Delibes
t. Forrás balettszvit.

rdetésch

thelyiség, mely ipar-
alkalmas, azonnalra-
biztosító Cluj, Regina

mánischen Sprache
tag gespeerten ge-
andlung mit kost u.
Heinrich Ehrenwald
nd. Fágáras.

vasutass negyedben
ssel, fiatal házaspár-
bilis jövőt tud bizto-
sítanak Róth Mór Café

étt terem! Rendkívü-
telmes kiszolgálás. A
saját készítménye-
Cluj, Calea Regie

őser házikoszt kap-
ordásra is. Brassai

árattal szép uccán
ott szoba fürdőszoba
dó. Str. Gen. Berthe

k jó módszerrel jut-
al is. Cim a kiadóban.

köbmétertartalm-
zkából, jó állapotban
ó. Cim a kiadóban.

gy 2 egymásbanyit-
fürdőszoba, esetleg
l, 1-ré kiadó. Ellis

os zsidó főzőasszony
a, ki kóser háztartás-
Cim a kiadóban.

négyszobás, komfort-
ut 8. szám alatt fele-
kiadó. Bővebbet
C. Reg. Ferd. 54. alatt

**MOR KINCSES-
ZÁBOL!**

e (a legteljesebb zsidó
tagyjtemény) 150
en Anekdoten 20
Golem 90
KELET könyv-
yában.

olsó árajánlat

et történet

át, Éber, Takács
és műmellékletek
lon félbörkötésben
lyett csak 550 lej-
KELET könyvost-
yában.

XIV. ÉVF. • SZAM 12
—Koloszvár, 1931
január 16 Péntek
5691 ÉV Tebeth 27

Taxa postala
platite in numerar
No. 224.716-929

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 19 szám. Telefón 9-77

ELŐFIZETESI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

**KÜLFÖLDI
ELŐFIZETESI ÁRAK:**
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

Az Új Kelet az egyetemes er-
és bántási zsidóság politikai
napilapja
Cikkeink utánnomossát csak
forrás megjelölésével engedjük
meg
Kéziratokat nem küldünk vissza
megőrzésükre nem vállalkozunk

BUDAPEST

Csak ez hiányzik?

Vlad volt miniszter ur, a róla elneve-
zett szerencsétlen kultusztörvény meg-
alkotója rájött arra, hogy mi az egyet-
len baja Romániának. A nemzeti pa-
rasztpárt hunyadmegyei tagozata teg-
nap Szászvároson gyűlést tartott s a
gyűlés alkalmából Vlad Aurél, aki a
megyei tagozat elnöke öt pontban fog-
lalta össze azokat a feltételeket, ame-
lyek alapján hajlandó a Mironescu-
kormányt támogatni. Az öt pont közül
az első kettő és az utolsó kettő semmit-
mondó frázis, teljesen mindegy, hogy
megígéri-e, avagy megtagadja-e azok-
nak teljesítését a miniszterelnök. A fel-
tétel harmadik pontja azonban egye-
nesen megdöbbentő. Vlad Aurél volt
kultuszminiszter, megyetagozati elnök
attól teszi függővé a kormányt nyuj-
tandó támogatást, hogy haladéktalanul
hozzanak törvényt a halálbüntetés
visszaállítására. „A jelenlegi alkotmány
— mondotta Vlad miniszter — meg-
akadályozza a törvényhozó testületeket
a jó törvények megszavazásában —
mert nem ismeri a halálbüntetést.”

Vagyis másszóval csak ez hiányzik.
Ha volna halálbüntetés, akkor mindjárt
másképpen menne Románia sora. Egy
dolog van, amiben Románia felülmulta
csaknem az összes európai államokat,
hogy a háboru óta eltörölte a halálbün-
tetést. Vissza kell állítani ezt a viv-
mányt és akkor minden rendben lesz.
Igy véli legalább Vlad miniszter ur,
akinek nyilvánvalóan fáj, hogy az állam
pont, amelyben Románia még Francia-
országnál is előbb tart. Nem akarunk
most a halálbüntetés elmeletéről vitat-
kozni. Minden modern szociológus és
jogász régóta vallja, hogy az állam nem
lehet gyilkos, hogy a halálbüntetés
soha jóvá nem tehető jusztimordokat
termelhet ki, hogy a halálbüntetés egy
jótányival sem csökkenti a bűnszelek-
ményeket. Angliában éppen most füg-
gesztették fel öt évi próbaidőre a halál-
büntetést. Egyszóval a halálbüntetés el-
meleti vitája már régen lezárt ügy és
csak boldog lehet az az ország, hogy
gyakorlatilag is levonta a modern
kriminal-szociológia elméleti posztulátu-
mait.

De van az éremnek egy másik oldala
is. Vajon tényleg a halálbüntetés a
legsükségesebb és legsürgősebb törvény
Romániában? Ha már a büntető tör-
vénykönyvnel vagyunk vajjon nin-
csen-e sürgősebb paragrafus, aminek
hiányát érezzük? Hiszen nem a gyilkos-
ok teszik tönkre az országot, hanem a
panamisták, csalók és kijárók.

Meg kellene próbálni törvényt terem-
teni a visszaélések ellen. Hónapok óta
próbálkozik néhány derék parlamentar
azzal, hogy törvényt erőszakoljon ki a
köztisztviselők vagyona eredetének
ellenőrzéséről és nem sikerül. Pedig szó
sines arról, hogy halálra ítélik a
panamistákat, csak arról, hogy az el-
panamizott pénzt visszavegyék tőlük.
Vlad volt kultuszminiszter, ha szolgál-
latot akarna tenni az országnak, előbb
ennek a törvénynek a megszavazását
kellene szorgalmaznia a halálbüntetés
visszaállításá helyet.

Valódi-e, vagy hamisítvány a Károly király neve alatt közölt cikk?

Egy külföldi sajtóiroda Károly király állítólagos cikkét közli, amely támadja a zsidó és magyar kisebbségeket

A „Czernovitzer Deutscher Tagespost“ vasárnapi parádés vezércikke és a „Hannover-Kirchnode“ sajtóiroda különös hírforrásai. Dr. Mayer Ebner szenátor, a Zsidó Parlamenti Klub elnöke táviratilag kért felvilágosítást az uralkodó főmarsalljától a Tagespost cikkére vonatkozólag. Kizártnak tartják, hogy a német sajtóügynökség által terjesztett cikk csakugyan Károly királytól származott volna

A csernovici prefektus megállapítja, hogy a cikk koholmány

Cernauti-Czernovic, január 15. (Az Új Kelet tudósítójától.) A „Czernovitzer Deutsche Tagespost“ vasárnapi számában az első oldalon feltűnést keltő cikket közöl „Mire van szüksége Romániának?“ cím alatt. A cikket állítólag Károly király írta és az egy nem tulságosan ismert sajtóiroda, a „Weltpresse-agenst Hannover-Kirchrode“ révén került a csernovici lapba. A cikk bevezetésében az ország gazdasági helyzetével foglalkozik, majd áttér a kisebbségi kérdésre s a következőket mondja: „Ami a magyar és zsidó kisebbségeket és az ő panaszait illeti, véleményem szerint jobb volna, ha a romániai magyar kisebbség Bukarest felé irányítaná figyelmét, ahelyett, hogy állandóan Budapestre kacsintson. Az idő azonban minden bizonynyal változatlanul fog ezen a magatartáson. Kétféle zsidó lakik Romániában: spanyolok, vagy szejfárdok, akik két évszázad óta az országban tartózkodnak és nagy érdeklődést mutatnak az állam érdekeivel szemben, — valamint az Oroszországból és Lengyelországból származó galíciai zsidók, akik legnagyobb részét hoteltulajdonosok, uzorások, vagy zálogosok. Ez utóbbiak miatt van minden zavargás. A románok tulajdonképpen nem anti-

szemíták, de — mint a legutóbbi incidensek alkalmával is — a zsidó propaganda felizgatja őket. Szerencsétlenségére a zsidók szívesen próbálják meg balsorsukért a román népre háritani a bün terhét. Ezt, a külföldi sajtóban oly annyira el tuzozott tavalyi excesszusok világosan bebizonyították.” Csernovicie lapársunk, az „Ostjüdische Zeitung“ a Deutsche Tagespost“ feltűnést keltő cikkével kapcsolatban a következőket írja: „Néhány órával megjelenése után mindenki erről a cikkről beszélt és mindenki meg volt győződve arról, hogy a mi királyunk nem írhatta ezt a cikket. A cikknek a zsidóságra tett megjegyzése rendkívül kínos és fájdalmas benyomást gyakorolt mindnyájunkra és amennyire mi a monarchikus hagyományokat ismerjük, fölöttébb valószínűnek tetszett, hogy egy király országa lakosságának egy részéről nyilvánosság előtt ilyen kijelentéseket tegyen. Nemzetiségi különbség nélkül mindenki azon a véleményen volt, hogy a „Hannover-Kirchrode“ sajtóirodát egy Romániával szemben nem tulságosan jóindulatu helyről félrevezették. A cikk autentikus volta ellen beszélnek a következő körülmények is:

ma aligha haladja meg a 100 ezret — ilyen lesújtó hangon írt volna.

5. Soha a nagy-romániai zsidóság nem vett részt a száműzetésben lévő Károly herceg ellen irányuló megnyilatkozásokban és midőn a herceg, mint II. Károly király a trónralépett, az egész ország zsidósága őszinte szimpátriával üdvözölte. A zsidóság kamarai és szenátusi reprezentánsainak nyilatkozatait egy jobb értelemben vett lojalitás és az ifju és tetterős király iránti szeretet inspirálták. Összes imházainkban az uralkodó és a dinasztia jólétéért imádkoznak a szombati istentiszteleteken. Zsidó tradíció ez. A mi királyunk tud erről és ezért kijelentései már ab ovo valószínűtlenné látszanak.

6. A zsidókról tett megjegyzések tárgyilagosan véve sem felelnek meg a valóságnak. Nemcsak a spanyolok, hanem a régi királyságban és a csatolt területeken élő többi zsidók is idevaló illetőségűek s évszázadok óta a jelenlegi román területeken élnek. A csatolt területeken élő zsidóság mint előző hazáik által teljes jogu polgárként elismert emberek vette át a román állam. Az sem állja meg a helyét, hogy ezek „főleg hoteltulajdonosok, csempészek, vagy pedig falusi zálogkölcsonzők“ volnának. És Károly király ilyen állításokat nem tehetett, minthogy ő bizonyára ismeri Nagyrománia földrajzi, topográfiai és egyéb viszonyait és tudja, hogy a zsidók óriási többségükben kereskedelemmel és iparral foglalkoznak és jó részt a szabad akadémikus pályákon tevékenykednek. A mi királyunk azt is tudja, hogy ha az uszorakamat volt egyik oka az 1930 nyarán történt zavargásoknak, ugy ebben az uszorában tulnyomó részt nemzsidó pénzüntézetek és pénzkölcsonzők vettek részt és csak jelentéktelen mértékben zsidó intézmények. És oly pontosan tudja a mi királyunk, hogy nincsen olyan „zsidó propaganda“, amely a nemzsidó lakosságot a zsidóság elleni kellenésekre heccelné fel. Logikus módon tel it kizártnak látszik, hogy a mi királyunk egy sajtóiroda számára ilyen kijelentéseket tehetett volna.

Dr. Mayer Ebner táviratilag kért felvilágosítást a kabinet-irodától

Azt a meggyőződésünket, hogy ez a cikk hamisítvány, megerősíti az a körül-

Miért nem írhatta a király a hamburgi sajtóiroda cikkét?

1. Ujságok számára cikket írni nem tartozik a királyi szokások közé. A mi királyunk régi harcegi család sarja és ismeri ezt a hagyományt, amely a monarchikus elv szempontjából igen okosnak mondható.

2. A zsidókról tett megállapítások feltűnő ellentmondásban állanak azokkal a kijelentésekkel, amelyeket az uralkodó különböző alkalommal tett a zsidóság képviselői előtt. A Zsidó Parlamenti Klubnak adott audienciája során ugyan azt mondotta az uralkodó, hogy a zsidók tulságosan tragikusán veszik az antiszemita excesszusokat, amelyek csupán a diákok szerzetenségéből erednek, de egyetlenegy hanggal sem próbálta a király ezeket az excesszusokat „zsidó uzorásokra, zálogkölcsonzőkre, vagy zsidó propagandára“ visszavezetni.

A zsidó parlamentereknek adott válaszában azt mondta az uralkodó, hogy adjanak neki időt, mert rendet fog teremteni. Tény az, hogy azóta a kormány egyre energikusabb állásfoglalásokra batorzkodott és több helyen

állítják, hogy a szigorú intézkedések az uralkodó intencióinak megfelelően történtek.

3. Az uralkodó összes eddigi megnyilatkozásai alkalmával annak az embernek a benyomását keltette, aki leméri szavait és cselekedeteit alaposan átgondolja. A „Tagespost“ cikkében az ő szájába adott nyilatkozatokat egy okos és magas méltóságának tudatában lévő király nem tehetett volna meg.

4. Az uralkodó éveken keresztül külföldön élt. Ismeri a világot és az embereket. Tudása van arról, hogy a nyugati kulturálmokban milyen jelentőségű pozíciót töltenek be a zsidók, bizonyára összejött jelentős zsidó személyekkel és annak is tudatában van, hogy a zsidóság a san-re-moi békeszerződés óta hivatalosan elismert politikai tényező, amellyel még a brit világbirodalom is számol. Minden idegszálunk az ellen van, hogy a mi királyunk 900 ezer zsidó állampolgárról — mert a spanyol zsidók szá-

mény is, hogy a cikket tudtukkal egyetlen nagy világos sem reprodukálta.

Eppen ezért bizalommal várjuk a hivatalos cáfolatot és szigorú vizsgálat bevezetését, esetleg diplomáciai úton, hogy megállapítható legyen, hogyan volt az lehetséges, hogy uralkodónk nevében ily hallatlan visszaélés történt.

Dr. Mayer Ebner szenátor, mint a Zsidó Parlamenti Klub elnöke röviddel a cikk megjelenése után a következő táviratot intézte a királyi bakinetti-irodához.

„A királyi palota főmarsalljának,
Bukarest.

A Czernovitzer Deutscher Tagespost című napilap mai számában az uralkodónak egy, a „Hannover-Kirchrode” sajtóiroda által terjesztett cikket közli. A cikk olyan megállapításokat tartalmaz a zsidókról, amelyek nagyon kínos benyomást keltenek. Tisztelettel kérдем, vajon a cikk autentikus-e és kérem távirati választát”. Dr. Mayer Ebner.

Az uralkodónak tulajdonított cikk megjelenése lázas izgalomba hozta Czernovic egész zsidóságát. A zsidó lakosság elkeseredett hangulatáról tudomást szereztek a hatóságok is és Neamtu, csernovicemegyei prefektus telefonon érintkezésbe lépett bukaresti hivatalos körökkel. A „Czernovitzer Deutscher Tagespost” legközelebbi számában a következő helyreigazító nyilatkozat látott napvilágot.

A prefektus helyreigazítást kér a csernovicéi laptól

„Vasárnapi számunkban vezetőhelyen egy cikket közöltünk, amelyet a Hannover Kirchenrode sajtóiroda juttatott el hozzánk. Mi ezzel az ügynökséggel négy év óta összeköttetésben állunk és eddig semmi okunk nem volt arra, hogy leküszöböltségében kételkedjünk, annál is inkább, minthogy ugyanezen sajtóiroda révén Mironescu miniszterelnöktől és Titulescu londoni követőtől is kaptunk cikkeket, amelyeknek autentikus voltát senkinek sem volt kétsége. A helyi hatóságok azonban kétségbevonják a cikk eredeti voltát és Neamtu vármegyei prefektus kijelentette, hogy a cikk apokrif. Az ő kérésére helyenvalónak találjuk az általa hozzánk eljuttatott következő helyreigazító nyilatkozat közlését:

„A „Czernovitzer Deutscher Tagespost” sajnálja, hogy engedte felvezetni magát és január 11-i számában egy idegen sajtóügynökségtől származó cikket közöl, anélkül, hogy ez az ügynökség megnevezte volna a forrást is, ahonnan ez a cikk származott. A szerkesztőség vizsgálatot tartott és megállapította, hogy a cikk apokrif”.

A csernovicéi német lap tehát nem saját iniciatívájából, hanem Neamtu prefektus utasítására közölte le az ugyancsak a prefektus által megfogalmazott helyreigazító nyilatkozatot. Az „Ostjüdische Zeitung” ehhez a tényhez a következő kommentárokat fűzi:

„Mi készséggel elhiszük, hogy misztifikáció történt, de feltétlenül sulyt helyezünk arra, hogy a cáfolatot, vagy a kabinetiroda, vagy pedig a miniszterelnökség tegye meg. A királyi cikk az erdélyi német sajtóban is napvilágot látott és nem helyenvaló, hogy egy vármegyei prefektus cáfoljon meg egy olyan dolgot, amely az egész világ közvéleményének érdeklődését felkeltette”.

— Mégis kiadták a memelvidéki német képviselők utlevelét. Párizsból jelentük: A memelvidéki litván fő kormányzó kiadta a német képviselőknek napokkal ezelőtt megtagadott utlevelét. A németek Genfben utaznak, ahol a népszövetségi tanács foglalkozni fog a memelvidéki sérelmekkel is.

Uj! Megnyit Uj!
HOTEL-NORD
szálloda

BUKAREST, CALEA GRIVITEI 169
(az északi pályaudvar mellett)

Teljesen új épület modern confort, hideg és meleg víz, fürdőszoba, központi fűtés. lift. — Telefon 332-84. — Nagyon mérsékelt árak. — Utazók árkedvezményben részesülnek

Az amerikai kormány agrár-világkonferenciát készít elő

Amerika reméli, hogy Európa is részt vesz a konferencián

Newyork, január 15. Az amerikai kormány agrár-világkonferenciát készít elő, amelyet még ez év folyamán meg fognak tartani az Egyesült Államok valamelyik nagy városában.

A konferencia célja a nemzetközi agrárválság enyhítését célzó megállapodások létesítése és megfelelő intéz-

kedések végrehajtása révén a mezőgazdaság termelésének rentábilissá tétele.

A lapok remélik, hogy a világkonferencián az ügyben érdekelt európai államok delegátusai meg fognak jenni.

Aszovjet tiltakozását jelentette be hogy egy bizonyos államesoport elnököt delegáljon a leszerelési konferencia számára

London, január 15. A moszkvai lapok szerint a szovjet utasítást adott követeléseinek, hozzák tudomására a kormányoknak, amelyeknél akkreditálva vannak, a szovjetkormány azon álláspontját, hogy a leszerelési világkonferenciát csak az államok közötti teljes egyenjogúság alapján lehet sikerre vezetni. Ebből következik, hogy a szovjetkormány helyteleníti azt a szándékot, hogy egy bizonyos államesoport elnököt delegáljon a világkonferencia részére, holott az elnök megválasztása a konferencia feladata lenne. A szovjetnek a kombi-

nációba került személyek ellen kifogása van, mert a leszerelési világkonferencia elnöke még delegátus utján sem kerülhet ki olyan államférfiak sorából, akik állandóan elleneztek a leszerelést és országaiknak, amelyekhez tartoznak, fejlett fegyverkezési iparunk van. A szovjet helyesnek tartaná, ha a konferencia választása elnökének személyét illetően olyan állam vezetőpolitikására esnék, amely a leszerelésben érdekelt összes államokkal diplomáciai viszonyt is fenntart.

Nem lehet egyetlen zsák román lisztet sem elhelyezni Bécsben

Ujra esni fog a buza ára, ha nem történik valami intézkedés

Cluj-Kolozsvár, január 15. A cseh-magyar vámháború által teremtett új helyzet gyakorlati kihatásaira napnap után eszmélünk. A mai nap szenzációként kétségtelenül meg kell állapítanunk, hogy

ennek a háborúnak jóvoltából teljesen megszűnt a romániai lisztnek bécsi piaca.

Eddig a román lisztnek két jelentős piaca volt. Az egyik piacunkat Prágában találtuk meg, a másikat Bécsben. A prágai piacnak egyrészt már hetekkel ezelőtt elvesztettük, elvesztettük akkor, amikor a cseh agráriusok befolyása érvényesült s a cseh kormány egy olyan örlési rendeletet adott ki, amely szerint a jövőben Csehországban a malmok legfeljebb csak huszonegy százalékot őrölhetnek külföldi búzából, míg a többi őrlésünkkel belföldi származású búzát kell használniok.

Ez a rendelkezés a romániai búzát még nagyon nem sújtotta. A cseh piacon nem voltunk annyira benn,

mint az osztrák piacon. Ausztriában jobban konveniólt a romániai liszt s egyébként is, majdnem hallgatóságos volt a megosztás, amely szerint Csehországba inkább a magyar liszt férközött be, míg Ausztriába a romániai.

A magyar liszt azonban most, a vámháború következtében teljesen kiszorult a cseh piacról és a magyar malmok éppen ezért az osztrák piac felé fordultak. Logikus kalkuláció és szoros matematikai számítás szerint azonban a magyarországi liszt még most sem lehetett volna komoly versenytársa a románainak, ha a magyar malmok nem határozták volna el, hogy bármilyen áldozatok árán is, de az elvesztett cseh piac helyett az osztrák piacon teremtenek maguknak lehetőséget.

Romániai paritásban a buza 280 lej, budapesti paritásban körülbelül 460, de ennek ellenére is a magyar liszt előretört Bécsben, mert a magyar kormány egyrészt fuvarked-

vezményekkel, másrészt pedig kivitelű prémiumokkal támogatja a magyar lisztet, amely így be tud férközni Bécsbe.

Az első hétnek meg van már a maga szomorú statisztikája: egyetlen zsák lisztet sem tud többé Románia Bécsbe elhelyezni, ami azt jelenti, hogy az a kicsiny buzakereslet, ami még volt, megcsappan és a buza ára ha valami nem történik, újra esni fog.

Ugyanez a helyzet a gyapjunál is, amelyre a magyar gyapjúkereskedelem szintén rá akar feküdni és el akarja érni, hogy a magyarországi gyapjú, amely a cseh textilgyárak keresletét Csehországban elvesztette, Ausztriában találjon kárpótlást.

Ezek a szomorú tények eklatánsan bizonyítják, hogy a vámháború nem maradhat elszigetelt jelenség és annak hatásaként és következményeként további nyílt vámelleségeskedések lépnek majd fel egyrészt az agrárállamok között, másrészt az ipari és agrár érdekek között.

A mi véleményünk szerint ezek a lokális vámháborúk az általános közös tetőpontján siettetni fogják azt a vámföderációt, amelyet a páneurópai mozgalom, mint az egyetlen böles megoldást, propagál immár évek óta eredménytelenül.

Ez a háború, azt hisszük, kellett ahhoz, hogy az ajánlott megegyezésnek és az összeszövetkezésnek pozitív eredményei legyenek.

A benzinkartell új ellensége: Oroszország

Hatalmas olajdumpingba kezdett a szovjet

London, január 15. A nemzetközi petroleum- és benzinkartell nem csekély aggodalommal látja, hogy az orosz petroleumtermelés fellendülése egyre nagyobb mértékben veszélyezteti eddigi monopóliumszerű helyzetét. Az 1929-1930. gazdasági év 26.26 százalékkal nagyobb naftatermelést eredményezett Oroszországban az előző évhez képest és már közel jár a 18 millió tonnához. Emellett a szovjet újabb nagyszabású terveket dolgozott ki a naftatermelés fokozására.

Már az idén 25 millió tonnára akarják emelni a termelést. 1933-ban pedig az 5 éves termelési program utolsó évében 45-46 millió tonna naftát akarnak termelni. Az újonnan megnyitandó naftaforrásokból már az 1931-33. években legalább 15 millió tonna naftát akarnak éventeként termelni. Különböző gondolatokat kutatnak naftaelőfordulások után a keleti országreszekben. A legközelebbi években erre a célra jelentékeny összegeket fordítanak. A most elmúlt október-decemberi évnegyedre 5.4 millió tonnában állapították meg a naftatermelést, amelyet csaknem el is értek. Ebben az évnegyedben közel 5 millió tonna naftát dolgoztak fel. A benzinyártást az 1929-30. gazdasági év negyedik negyedével szemben 23.4 százalékkal, az olajgyártást 18 százalékkal és a gázolajgyártást 63.3 százalékkal fokozták.

A szovjet, noha a termelés csaknem elérte a kitűzött programot, nincsen megelégedve az elért eredménnyel és ezért újabb intézkedéseket tesz. Elsősorban a naftatermeléshez szükséges berendezéseket, főképpen a fúrószerszámokat igyekszik most már nagyobb mértékben belföldön előállítani, miután eddig az ilyen felszereléseket Amerikából vásárolta. Olyan nagyarányú előkészületek ezek, hogy érthetően izgatják a nemzetközi petroleum- és benzinkartell, amely érzi, hogy ilyen körülmények között nem sokáig fogja már biztosíthatni magának azt a monopolisztikus helyzetet, amelyet olyan bőven használt ki árdragításra.

— Bombayban a nacionalisták általános sztrájkot akarnak kierőszakolni. Londonból jelentik: Delhi-ben az indiai törvényhozás megnyitása alkalmával a nacionalista hinduk a palota előtt tüntetést rendeztek s az elnökségnek az épületbe jutását hosszabb időn át megakadályozták. A karhatalomnak kellett közbelépnie. Bombay kerület több városában holnapra a rendőrséget riadó-készültségbe kellett helyezni, mert a nacionalisták a sholapuri kivégzettékért gyásznapot tartanak és általános sztrájkot akarnak kierőszakolni.

A KONVYPIAC UJDONSÁGAI AL LANDOAN KAPHATOK AZ UJ KÖNYVOSZTÁLYAAN.

OVAKODJATOK
A HIDEG, A NEDVESSÉG ÉS POR
VESZEDELMEITŐL
VEDJETEK
TORKOTOKAT, MELLETEKET ÉS A
TÜDÖKET A MEGHÜLÉS, TOROKFÁ-
JÁS, ASTMA, BRONSZITA, INFLUENZA
ELLEN, A
VALDA PASTILLÁK
ÁLTAL; ELTÁVOLITJA ÉS LÉGYÖZI A
LÉGZŐ SZERVEK ELLENI BETEGES MEGTÁMADÁSOKAT
A DOBOZ FAC-SIMILJE
KAPHATÓ MINDEN
GYÓGYSZERTÁRBAN

Kézigránát

Totut és I

Bucuresti-Buk
Uj Kelet tudosi
Mihály arkangy
sével kapcsolatos
derben folyik to
pontjához jutot
hogy Corneliu
vasgárda minde
leleplezés első p
a hatóságok, áll
lyül Focsanit j
nem volt szabad
zás során napvil
kompromittáló a
gessé tették hog
reanu korlátozo
függesszék és a
Mihalescu vizsg
négy órán keres
zőkönyvek az
hallgatásáról. Sz
az antiszemita
melynek eredmé
ró a késő esti C
lea Codreanu, a
tartóztatását.

Még három
Codreanuval a
tartó kihallgatá
zereket, az orsz
fut, Falie diák g
borsai borzalma
Amost és Iuon
tartóztatják le,
turára kísérték
ban Zelea Codre
cuval és Lefter
fogházba szállít
tak felebezése
mely így a vád
teken, vagy szo
vényszék vádta
legionáriusok h
lati fogságáról.

A vasgárda n
ban egyébként
tatást tartottak
lommal ismét n
rőpiratot kobozt

A bukaresti la
dósításokban sz
zás további ere
zást ugyanis a
terjesztették és
ügyelőségek ált
latnak megdöbl
A középiskolák
tésben részesült
hatóságok, hogy
kal nagyobb m
földalatti antisz
hogy hitték vo
és az iskolákban
kultak az ismert
ezekben a szerv
tizennégy éves
rész a legteljes
pektorátusok a
a minisztérium
nem kevesebb
sültek a leleplez
ügyi minisztéri
seket foganatos
lás tanulókkal
gárdában közre

Czue
Zelet

A Lupta mai
kat az ellentéte
szemitizmus k

Kézigránátok és katonai bakkancsok a vasgárda felszerelésében

Zelea Codreanu és két társát letartóztatták és átszállították a vacaresti fogházba

Római tógában, ünnepélyes keretek között és szigorú vallási formák betartásával ülészték a Mihály arkangyal liga tagjai. A középiskolások diákok között is nagymértékben terjedt el a szervezkedés

Totut és Danilát a fővárosi rendőrprefektúra vette őrizetbe

Bucuresti-Bukarest, január 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Vasgárda Mihály arkangyal szervezet leleplezésével kapcsolatos vizsgálat széles méretekben folyik tovább és ma forduló-pontjához jutott el. Köztudomású, hogy Corneliu Zelea Codreanu, a vasgárda mindenható parancsnokát a leleplezés első pillanata óta figyelték a hatóságok, állandó tartózkodási helyül Focsanit jelölték ki és a várost nem volt szabad elhagynia. A nyomozás során napvilágra került rendkívül kompromittáló adatok végül szükségessé tették hogy Corneliu Zelea Codreanu korlátozott szabadságát is felfüggeszék és az ilfovi ügyészség Mihalescu vizsgálóbíró előtt huszonnégy órán keresztül készültek a jegyzőkönyvek az antiszemita vezér kihallgatásáról. Szerdán egész nap folyt az antiszemita vezér kihallgatása, melynek eredményeként a vizsgálóbíró a késő esti órákban elrendelte Zelea Codreanu, Stelescu és Lefter letartóztatását.

A vacaresti fogházban

Még három társa osztozott Zelea Codreanuval a huszonnégy órán át tartó kihallgatásban, de a többi alvezéreket, az országzszerter hihedt Totut, Falie diák gyilkosát és Danilát, a borsai borzalmas hőst, valamint Pop Amost és Iuon Banat egyelőre nem tartóztatták le, hanem a rendőrprefekturára kísérték át. Másfelé vitt azonban Zelea Codreanu utja, akit Stelescuval és Lefterrel együtt a vacaresti fogházba szállítottak. A letartóztatottak felelősséggel éltek a végzés ellen, mely így a vádtanács elé került. Pénteken, vagy szombaton ül össze a törvényszék vádtanácsa, hogy döntsön a légionáriusok harminc napos vizsgálati fogságáról.

A vasgárda működésével kapcsolatban egyébként tegnap újabb házkutatást tartottak Galacra és ez alkalommal ismét nagymennyiségű igazgató röpíratot koboztak el.

Vasgárda-sejtek a középiskolákban

A bukaresti lapok ismét hasábos tudósításokban számolnak be a nyomozás további eredményeiről. A nyomozást ugyanis a középiskolákra is kiterjesztették és az iskolai vezérfelügyelőségek által levezetett vizsgálatnak megdöbbentő eredménye van. A középiskoláknál abban a meglepetésben részesültek a fölöttes iskolai hatóságok, hogy a diákok között sokkal nagyobb mértékben terjedt el a földalatti antiszemita mozgalom, sem hogy hitték volna. Internátusokban és az iskolákban különböző sejtek alakultak az ismert ranglisták alapján és ezekben a szervezetekben tizenhárom-tizenéves fiúk és lányok vettek részt a legteljesebb titokban. Az inspektorátusok a meglepő felfedezésről a minisztériumnak számoltak be, ahol nem kevesebb megdöbbenéssel értesültek a leleplezésekről. A közoktatásügyi minisztérium erőlyes intézkedéseket fogantatott azokkal a középiskolások tanulókkal szemben, akik a vasgárdában közreműködtek.

Cuza manifestumot készít Zelea Codreanu ellen

A Lupta mai száma ismerteti azokat az ellentéteket, amelyek az antiszemitizmus két politikai pártja, a

vasgárda és a keresztény nemzetvédelmi liga között fennáll. A lap néhány Cuza professzorhoz közelálló személytől közöl nyilatkozatokat, amelyekben ezek ismertetik Cuza antiszemita ideológiáját. Kijelentették Cuza hívei, hogy a professzor manifestumot készül kiadni Zelea Codreanu ellen. A liga más taktikai módszereit utján akarja megoldani a zsidó kérdést, mint Zelea Codreanu és nem azonosítja magát a merényletekkel. Cuza barátai idézik a professzornak azt a tulontul is elesélt elvét, mely

szerint ő nem apróbbalja az erőszakos cselekedeteket, hanem csak tudomást vesz róluk. Cuza ligája folytatja a harcot a szociáldemokraták és komunisták ellen, a zsidó-kérdésben pedig nem azt az elvet vallja, hogy a zsidókat ki kell ildözni az országból, hanem meg kell szervezni velük szemben az összes nemzeti erőket és ki kell közsíteni őket a politikai életből. A Lupta megjegyzi, hogy jellemző az el lentétekre az is, hogy Zelea Codreanu apja egyik nyilatkozata szerint nem vesz részt addig semminéven nevez-

dó politikai akcióban, míg Cuza professzor közéleti szerepet visz az országban.

A nyomozás újabb részleteiről is érdekes adatokat közölnek a lapok. A Jasiban lefolytatott vizsgálat megálapította, hogy a Mihály arkangyal liga egy most épülő palotában tartotta összejöveteleit. A szervezet vezető tanácsa tizenhárom tagból állt, akik éjszakánként 12 óra tájban tartották gyűléseiket. Ezek hosszú római togákba öltözve jelentek meg az összejöveteleken, ahol oltár körül ünnepélyes formák közepette gyűléseztek. A Mihály arkangyal liga tagjai kötelezően szigoruan vallásos életet éltek, éjszakánként imádkoztak, sőt étkezésükben is vallásos diétát kellett tartaniok.

A jasi házkutatások egyébként rendkívül sok súlyosan kompromittáló bűnjelet juttattak a hatóságok kezei közé. Nagymennyiségű kézigránátot, rövid fekete nadrágokat, zöld cserkészingeket, cserkészkalapokat és katonai bakkancsokat gyűjtöttek össze a légionáriusok. Ezek a bűnjelek is kétségtelen jelei annak, hogy Zelea Codreanuék forradalmi megmozdulást készítettek elő és hogy a hatóságok a tizenkettedik órában leleplezték le az egész országra kiterjedt szervezkedést.

A Banca Nationala le akarja törni deviza-spekulációt

A jövőben a Banca Nationala is elad devizákat. A Nemzeti Bank visszaélésnek minősíti a bankok spekulációt

Bucuresti-Bukarest, január 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Banca Nationala ma érdekes kommunikéje jelent meg a bukaresti lapokban, amelyben új intézkedéseket fogantatott a deviza-spekulációkkal foglalkozó bankokkal szemben. Megállapítja a kommuniké, hogy számos bank, még nagybankok is, magasabb áron adnak el külföldre devizákat, mint a Nemzeti Bank által megállapított árfolyamok.

A kommuniké szerint a bankok spekulációs célokra használták a magas áron beszerzett devizákat. Lehetetlennek minősíti a kommuniké, hogy a bankok az arbitrázsüzletek következtében az árak emelkedésénél működjenek közre. A Banca Nationala visszaélésnek minősíti a magasabb áron való árusítást. A Banca Nationala erre való tekintettel felhívja a közönség figyelmét, hogy ezentul a Banca Nationala

közvetlenül is el fog adni devizát, a következő árfolyamok mellett: Angol font 816,5, Dollár 168, Svájci frank 32,67, Francia frank 6,60. A többi devizákat is ennek megfelelően, a legalacsonyabb áron fogja forgalomba hozni a Banca Nationala. A bankokra vonatkozólag a Banca Nationala úgy intézkedik, hogy csak 2 ezrelék költséget számíthatnak fel a jövőben a bankok.

Egy olasz rádió cég ajánlatot tett a kormánynak a rádió koncesszionálására

A Lupta szerint a kormány az orosz rádiók kommunista propagandája és a budapesti rádió miatt koncesszionálná a rádiót. Kolozsváron is stúdiót létesítenek?

Bucuresti-Bukarest, január 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Lupta mai száma feltűnésteltető cikket közöl, amelyben a lap komoly formában veti fel a rádió koncesszionálásának problémáját. Megállapítja a lap, hogy az Otopeni-ben működő román rádióadóállomás nem elég ahhoz, hogy felvegye a versenyt a szomszédos államok állomásaival. A lap szerint két új stúdió felállítása szükséges Romániában, melyek közül az egyiket Kisenyben, a másikat Kolozsváron kellene felállítani. A Lupta azzal indokolja meg a két stúdió felállításának szükségességét, hogy az oroszorszá-

gi stúdiók román nyelven bolszevista agitációt fejtenek ki, mely különösen Beszarábiában érezteti hatását. Oroszország rövid idő alatt két stúdióját szóltattatta meg Románia megagitálására. A Lupta szerint, ha a kormány Kisenyben egy kisebb stúdiót felállítana, elejét venné ennek, mert ez a stúdió is elegendő volna ahhoz, hogy az orosz propaganda-rádióadókat meggátolja munkájukban. A kolozsvári stúdiót viszont azért tartja szükségesnek a Lupta, mert a budapesti stúdió hatása nagyon érezhető Erdélyben.

A kissé sántító elméletek mellett,

melyeknek alapján a Lupta a két új leadóállomás felállítását kéri, a Lupta komoly ajánlatokról is beszámol, amelyek a román kormány külföldi rádiócégektől befutott. Egy nagy olaszországi rádió cég felajánlotta a kormánynak, hogy nagyverőségű stúdiót szerel fel Bukarestben, az otopeni telepet pedig Kolozsvárra helyezné át. Az ajánlatot álitólag már komoly formában is tárgyalta a kormány, de vannak olyan hangok, melyek tiltakoznak a koncesszionálás ellen, mert a rádió komoly propagandisztikus eszköz, amelyet nem szabad a kormány kezéből kiengednie.

Zsidó tanítóképzőt ígér a kormány Nagyváradnak

Dr. Fischer Tivadar tárgyalásai a kormánnyal a zsidóság sérelmeiről és kívánságairól

Bucuresti-Bukarest, január 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Fischer Tivadar országgyűlési képviselő, a Zsidó Parlamenti Klub alelnöke néhány nap óta nagyjelentőségű tárgyalásokat folytat a kormány tagjaival a zsidóságot érintő aktuális problémákról. Dr. Fischer Tivadar mindenekelőtt Mihaleche belügyminiszter kereste fel, aki informálta őt az antiszemita terror-szervezetek ellen beindított hatósági eljárás állásáról. A belügyminiszter a legkategorikusabban jelentette ki, hogy a kormány ezentul semmiféle antiszemita megmozdulást nem fog megengedni s magát a propagandát is csirájában fojtja el. Dr. Fischer Tivadar a beszélgetés során azt az impressziót nyerte,

hogy a kormány ez alkalommal csakugyan el van szánva arra, hogy letörje a jobboldali terror-szervezeteket, amelyek — mint a vizsgálat adataiból kiderül — a legkomolyabb veszedelmet jelentik az ország békéjére és alkotmányos rendjére.

Dr. Fischer Tivadar ismertette ezután ugy Mihalecheval, mint a többi illetékes reszortminiszterekkel a zsidóság speciális sérelmeit és kívánságait a tulzott adózással, az iskolaüggyel, az egyházi szubvenció kérdésével kapcsolatban. Vázolta azt a tarthatatlan helyzetet, amely azáltal következett be, hogy Románia egymilliónyi zsidóságának egyetlen tanítóképzőintézete sincsen, úgy, hogy maholnap már tanító nélkül

fognak állni a zsidó iskolák. Dr. Fischer erőlyes sürgetésére a kormány illetékes tagjai kijelentették, hogy a zsidó tanító- és tanítóképzőt már a következő tanévben felállítják, még pedig dr. Fischer propeozíciójának megfelelően Nagyváradon. Nagyvárad zsidó milioje mindenesetre a legalkalmasabb arra, hogy ott legyen felállítva az első romániai zsidó tanítóképzőintézet.

Dr. Fischer Tivadar a kormánnyal beindított tárgyalásai még nem értek véget és néhány napot igénybe fognak venni. Dr. Fischer, mint nagyváradai képviselő, ez alkalommal szóvá teszi a kormánynál a speciális bihari, illetőleg nagyváradai kívánságokat is.

srészt pedig ki-
ol támogatja a
mely így be tud
Bécsbe.

g van már a maga
: egyetlen zsák
Románia Bécsbe
jelentí, hogy az a
ami még volt, meg
ra ha valami nem
g.

a gyapjunál is,
yapjukereskedelem
üdni és el akarja
arországi gyapju,
gyárak keresletét
ztette, Ausztriában

tények eklatánsan
vámháboru nem
jelenség és annak
tekményeként to-
séseskedések lép-
t az agrárállamok
ipari és agrár ér-

k szerint ezek a
az általános káosz
fogják azt a vá-
páneurópai moz-
etlen böles megol-
ár évek óta ered-

hiszünk, kellett ah-
megegyzésnek és
ek pozitív eredmé-

ell új ellen-
szország

pingba kezdett
vjet

A nemzetközi pet-
rtell nem csekély
ogy az orosz pet-
ndülése egyre na-
szélyeztetí eddigi
lyzetét. Az 1929—
26 százalékkal na-
st eredményezett
előző évhez képest
8 millió tonnához
több nagyszabású
a naftatermelés

llo tonnára akar-
st. 1933-ban pedig
rogram utolsó évé-
onna naftát akar-
nman megnyitandó
az 1931—33. évek-
tonna naftát akar-
ni. Különös gond-
előfordulások után
ben. A legközelebbi
jelentékeny össze-
most elmúlt októ-
redre 5,4 millió ton-
neg a naftaterme-
el is értek. Ebben
5 millió tonna naf-
benzinyártást az
v negyedik negye-
százalékkal, az olaj-
kal és a gázolaj-
kkal fokozták.

termelés csaknem
ogramot, nincsen
eredményvel és
seket tesz. Elsősor-
hez szükséges be-
n a furószerszámo-
nár nagyobb mér-
tani, miután eddig
et Amerikából vá-
aranyu előkészüle-
ben izgatják a nem
benzinkartell, a
körülmények kö-
már biztosíthatni
polisztikus helyze-
őven használt ki

cionalisták általá-
nak klerószakolni.
Delhiben az indiai
tása alkalmával a
a palota előtt tűn-
el nökségnék az
zabb időn át meg-
atalomnak kellett
kerület több viad-
rendőrséget riadó-
helyezni, mert a
apuri kivégzette-
anak és általános
rószakolni.

UDONSAGAI AL-
TOK AZ UJ KE-
LYABAN.

Statistika a cigarettáról...

151 millió lejt füstölnek el évente Kolozs megyében dohányban, cigarettában és szivarokban

Adója egyötödének megfelelő összeget ereszti a szélbe minden ember Kolozs megyében

Legnépszerűbb a Carpați cigaretta és a rövidszivar

Cluj-Kolozsvár, január 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Panaszkodik a gyáros és panaszok a kereskedő. Napról-napra kevesebbet vásárolnak az emberek. Még a legfontosabb közszükségleti cikkekben is felére esett a fogyasztás. Már a kenyér sem fogy és a piacon is kevesebb krumplit árulnak. Csak egyetlen üzlet van, amely ebben az általános krízisben nem panaszodik: a monopól.

A dohány változatlanul fogy a gazdasági krízis ellenére is, vagy talán éppen ezért. Napról-napra nő azoknak a száma, akiknek emiatt sínes mit, de milliókat füstölnek a levegőbe havonta kincses Kolozsvár szegény polgárai.

Ma délelőtt elindultam felfedező körútra az elfüstpött milliók nyomába. Jóillatú cigarettafüst fogad a dohánymonopólium kolozsvári irodájában. Itt természetesen nincs a falra függesztve, hogy dohányozni tilos. Ez a jóféle cigarettákból összetevődő füstgyeveg valósággal reklámozása a dohánymonopóliumnak. Hamarosan az én számból és bőven ömlik a füst, se nem oszt, se nem szoroz ebben a tekintélyes füstkvantumban. És így, füstölve diktálta be nekem a monopólium egyik udvari hivatalnok a múlt év dohányfogyasztásának adatait.

Százötvenmillió füstért

Kiderül ebből a statisztikából, hogy a kolozsvári monopólium 151 millió 246.700 lejt inkasszált az 1930-as évben a különböző dohánytermékekből. Az az összeg havonta 12 millió 600 ezer lejt jelent. Nemrégiben arról írtunk, hogy Kolozs megye egész területéről havonta 60 millió lejt inkasszálnak adóban. A monopólium kimutatása pedig azt mutatja, hogy minden kolozsmegyei polgár befizetett adójának egyötödét cigarettára költi el.

Népszerű és népszerűtlen dohányok

De vegyük sorjába a dohányterméket. Természetesen a dohányok közül a harmadikosztályú cigarettadohány a legnépszerűbb, amelyből 164 ezer 079 kilót adnak el kilonként 250 lejt értékben. A jobbminőségű harmadikosztályú

dohányból 12 ezer 545 kiló fogy el kilonként 350 lejtért, míg a többi dohányokat a következő mértékben vásárolják:

II. osztályú dohány 5531 kgr. (kilója 500 lejt) I. osztályú dohány 5479 kgr. (700 lejt), Lux 780 kgr. (1200 lejt), Regale 180 kgr. (1500 lejt), III. oszt. pipadohány 6340 kgr. (á 250 lejt), Speciális pipadohány 73 kgr. (600 lejt). Vágott dohányból a monopólium a múlt évben 55 millió 931 ezer 311 lejt inkasszált.

Nem kevésbé érdekes a szivarok statisztikája. A nyugodalmos nyárspolgári szivarok kitűnő keletje van és hogyha az ember nem látna egyre kétségbeesítően nehezebbnek az életet, azt gondolná, hogy ez az emésztés utáni bőséges szivarfogyasztás a boldog gazdasági prosperitásnak a tanujale. Mert a husz lejes Alba-Julia szivarból 14 ezer 955 darabot szívtak el az elmúlt évben és a népszerű, most az Ardeal névre hallgató rövidszivarból körülbelül félmillió füstgyeveg észlelhető. A számok egyenként a következők:

Félmillió rövidszivar

Alba-Julia 14 ezer 955 (20 lejt), Regalia Madia 6410 (15), Virginia I. 100 (17 lejt), Virginia II. 155 (12 lejt), Regalita 9350 (10 lejt), Trabuco 34690 (10 lejt) Britanica 38 ezer 125 (10 lejt), Cuba 31 ezer 900 (á 8 lejt), Senioritas 13 ezer 900 (á 6 lejt), Portorico 60 ezer 400 (á 6 lejt), Ardeal 469 ezer 850 (á 4 lejt), Olt 186 ezer 650 (á 3 lejt), Cigarelos 373 ezer 20 (á 2.50).

Szivartermékekből sem kevésbé tekintélyes összeget inkasszált a monopólium. 5 millió 300 ezer 100 lejtére rug az az összeg, amelyet bekés kávéházi szivarozók egy éven keresztül elfüstpöttnek Kolozsmegyében.

A cigaretták statisztikája

A legnépszerűbb azonban mindezek között a cigaretta. Körülbelül 150 millió cigarettát szívtak el egy évben a megyében, ami bizony nem megvetendő kvantum. A legjobban kelendő cigaretta természetesen a National, amelyből nem kevesebb mint 94 millió 952 ezer 20 darabot szívtak el az elmúlt esztendőben. A prolektárok cigarettája után a darabonként egy lejtért forgalomba kerülő Carpați cigaretta fogy a legjobban, ebből 15 millió 313 darabot ad el a monopólium. A többi cigaretta érdekes statisztikáját itt adjuk:

Ferdinand 6420 (6 lejt), Maria 6240 (5 lejt), Romania 1500 (4 lejt), Regale Speciale 14 ezer 400 (4 lejt), Mihail Viteazul 3500 (4 lejt), Intim aranyvégű 21 ezer 700 (3 lejt), Bucuresti (hüvelyes) 245 ezer 600 (2.50), Bucuresti (hüvely nélküli) 1 millió 668 ezer (2.50 lejt), Specialitate (hüvelyes) 4 millió 515 ezer 300 (1.80), Specialitate (parafaszopókával) 1 millió 131 ezer 500 (2 lejt), Regale RMS (hüvelyes) 2 millió 594 ezer 800 (1.70), Regale RMS (hüvely nélküli) 357 ezer 200 (1.70 lejt), Intim RMS 845 ezer 400 (1.50 lejt), Principele 4000 (1.50), Regale (hüvelyes) 6 millió 313 ezer 700 (1.40 lejt), Regale (aranzopókával) 400 ezer (1.50), Intim Club 372 ezer 500 (1.20 lejt), Dame 445 ezer 730 (1 lejt), Carpați 15 millió 313 ezer 803 (1 lejt), Fuctionar 698 ezer 580 (0.70 lejt), Dorobanti 21 ezer 300 (0.70), Marasesti 4 millió 770 ezer 800 (0.50 lejt), Naitonal 94 millió 952 ezer 020 (0.40 lejt).

Százezerszámra fognak a drága cigaretták

A legújabb forgalomba hozott kiváló minőségű cigaretták nem kevésbé nagy mennyiségben fognak. A monopól jó üzletet csinált, amikor a Mihai, Tomis és Corpul Diplomatic cigarettákat forgalomba hozta. Néhány hónapja, amóta ezek a cigaretták forgalomban voltak, következőképpen alakultak a számok: Mihai 356 ezer 900 (3 lejt), Tomis 258 ezer 300 (3 lejt) és négyféle Corpul Diplomatic cigarettákból 559 ezer 400 (2-2.20 lejt) adott el a monopólium. Romániában forgalomba hozott ere-

deti egyiptomi cigaretták is szépen fognak. Abdulah 11, 1900 (12 lejt), Abdulah 16, 3300 (10 lejt), Kedive 200 (12 lejt) és jelentékeny számban fognak a többi külföldről importált cigarettaneműek is.

Többtagu elnökséget akarnak a Cionista Világszervezet élére

Newyork, január 15. A Jewish Morning Journal intervjút közöl Amerika cionista szervezetének kimagasló új tagjától, Jakob de Haastól. De Haas nyilatkozott a cionista világszervezet várható új vezetőségéről és a következőket mondta:

— Jakob de Haas azon a véleményen van, hogy a cionista világszervezet vezetését Londonból Jeruzsálembe kell áttenni. Szükségesnek tartja továbbá, hogy az egy személyből álló elnökséget cseréljék ki több személyes elnökséggé, amelynek tagjait természetesen a kongresszusnak kell megválasztani.

„Az angol Palesztina-politika valóságos hitszegés a zsidókkal szemben”

Dickstein amerikai képviselő nagyszabású beszéde

Washington, január 15. Dickstein az amerikai képviselőház zsidó tagja, január 10-én szóvá tette az angol Palesztina-politikát. Követelte, hogy az Egyesült Államok diplomáciai intervenciót indítson be a palesztinai Fehér Könyv kiadása miatt, amelynek tartalma a zsidókkal szemben valóságos hitszegést jelent.

Dickstein hosszabban fejtette ki, hogy az angol kormány által inaugurált Palesztina-politikával szemben az amerikai álláspontot a legszabatosabban precizozni kell. Kötelessége az Egyesült Államoknak, hogy minden rendelkezésre álló hatalmi eszközzel változtasson a pillanatnyi helyzeten. Már azzal is súlyos mulasztást követett el az Unió, hogy hivatalos tiltakozását a Palesztina-politika ellen eddig is huzta-halasztotta. Legyen — ugymond — Amerika tiltakozása a Fehér Könyv ellen, amely minden kétértelműséget kizárjon, hogy Ang-

lia végre felismerje a helyzetet a maga valóságában és teljesítse kötelességét. Elvégre az amerikai kongresszus számára nem lehet közömbös a tény, hogy Wilson elnök a Balfour-deklaráció után ünnepélyes ígéretet tett arra, hogy Palesztina a zsidók otthonává váljék.

Dickstein ezután megemlékezett a zsidó légiónak a világháborúban történt teljesítményeiről és kifejtette, hogy ebben a légiónban számos amerikai zsidó is harcolt és Palesztina visszahódításában a légiónak az annál melletti jelentékeny része volt. Palesztina az egyetlen ország, amely a zsidó bevándorlás szempontjából tekinthető jöhet, az egyetlen ország, ahol a zsidók élni tudnak anélkül, hogy üldözéseknek lennének kitéve. A szónok előadását a kongresszus tagjai nagy tetszéssel és helyesléssel fogadták.

Ujvári Péter nagybeteg

Cluj-Kolozsvár, január 15. A magyar zsidó irodalom legkimagaslóbb, legértékesebb és legolvasottabb reprezentánsa, Ujvári Péter nagybeteg. Budapestről jön a szomorú hír, hogy az író körülbelül másfél hónappal ezelőtt egy éjszaka gyomorvérzést kapott és a mentők a zsidó kórházba szállították. Feljavult az állapota, de alig négy hét után visszaesett, úgy, hogy operálni kellett. Megoperálták, három órán át tartó műtét volt, amelyet Fischer tanár és Léwy főorvos hajtottak végre rajta. Azóta, fájdalom, Ujvári Péter állapota nem javult. Táplálkozni alig tud és tegnap óta szívervése is gyengült. Az orvosok mindent megkísérlelnek, hogy megtartsák az életnek.

A szomorú esetnek valósággal tragikus színezetet ad az a körülmény, hogy Ujvári Péter családjával együtt a legnagyobb nyomorban van. Mialatt felesége és gyermekei a kórházban ápolódtak, az alatt a lakásból kitétek a butort, mert nem tudták a házbért fizetni. A zsidó jótékonyági és humanitárius közületek kell hogy odafigyeljenek Ujvári Péter betegágya felé. Kell hogy a súlyos gazdasági helyzetben is gondol-

janak arra, hogy ez a nagy emberi és művészi érték ne menjen ilyen körülmények között veszendőbe. Ujvári Péter a forradalmi idők után Kolozsváron is élt néhány évig, mint az Uj Kelet egyik munkatársa és Erdély fővárosának zsidói közvetlen közelről is ismerik a némes, ragyogó tollu íróművészt, aki több ízben felolvasásokat is tartott és közvetlen előadásával mindig megnyerte hallgatóit.

Ujvári Péter az utóbbi időben szűkebb anyagi viszonyok között és gyengélkedve is sokat dolgozott. A magyar zsidó lexikon befejezése után nagyszabású történeti regényen és egy dráma dolgozott, amelynek anyagát az ukrán pogromokból vette. Betegsége ebben a munkában most megállította. A kongenialisok és azok az emberek, akik érték az igazi művészet társadalmi és emberi jelentőségét, bizonyára mindent megtesznek abban a tekintetben, hogy Ujvári Pétert és családját ez irtózatlan helyzetből, amelyben vannak, kimentesék.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Január hó eseménye!
I. lesz SALAMON LÁSZLÓ (Salló Tamás) tanulmánykötete, mely „Nincs más megoldás” címmel fog megjelenni s az erdélyi progresszív publicisztikában óriási feltűnése számíthat

A 3 éves könyv mindössze 40 lejt lesz
és előre megrendelhető az UJ KELET kiadóhivatala útján is.

Péntek, 1931. január 16. A n 98 e A m Kolo Cluj-Kolozsvár Kelet tudósító számlálási hi tevékenység u ték az adatok őrzésének fára vári népszáml lepő számot december 29-é lási munkálato lozsvárnak ez lakosa van, te mint ezer léle a város össze érje. Ez a szá lélekszámának tatja az eddig adatokkal szer bizonyítéka a nek, amelyen esztendőben. Es mégis: az lepetést keltet hogy Kolozsv száma jóval a hozzávetőleges ezre becsült gát. Ezzel szer az, hogy Kol népszámlálás igen lelkiismer viszonyainkhoz szerességgel körülmények szik, hogy a meglévő a fedti teljesen. pos és lelkiismer bármily szorg sal dolgozott letek kolozsvár mérnök, az ily természetéből személyzet ne volta, akár tá kezében csak tényleges hely műveletekből igazság mezébe A december alatt a népszá egyes népszám gáltak. Az el hogy megakad adatoknak sta emelkedését, a zettel nyilván voltak. Különö zás kérdése k valokat az elle ben megtörtén adatok ellenór ték Kolozsvár hogy magasa vallott be, m rendelkezett. A szemben nem nyilvánvalóan nem érzékeny ürlapok felülv ellenőrök össze tait és azokat vári népszáml Muresan mért gette a betérje Mint mondott den lelkiismer akadályozni a része kikerülő objektívumábó azonban az akadályozott é körülbelül ö nak a számát, körülménye ö szerepelnek népszámlálási Kolozsvár 104-105 ezerre leges lakosság mai napotól ke 98 ezer 700 la kező tíz évben képezni minde függő politika természetü ak mindjárt a vá kérdése. A k tanácsost állaj lélekszámú vá várt a hivatal rosoknak a ka így ma harmi

Uj fordulatot vett az élesdi Herz házaspár meggyilkolásának ügyében bevezetett nyomozás

Biró Károly élesdi építész ellen gyanu merült fel. A nagyváradi törvényszék vezetőügyésze a törvényszéki orvos társaságában Élesdre utazott

Élesd, január 15. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az élesdi Herz-házaspár borzalmas meggyilkolásának körülményeit még mind a mai napig sem derítették fel a nyomozást végző hatóságok. Mindazokra, akik eddig a gyilkossággal gyanúsíthatók voltak, még mind a mai napig nem sikerült rábizonyítani, hogy valóban részesei a gyilkosságnak. Ma egy feljelentés új irányba terelte a hatóságok figyelmét és Seciureanu törvényszéki főügyész ma este dr. Berariu törvényszéki orvos társaságában kiutazott Élesdre, hogy az új adatok nyomán kezdje meg a nyomozást.

Munteanu élesdi esendőrmester, aki a nyomozásokat vezeti, olyan gyanúokoknak jutott nyomába, amelyeknek alapján feltételezhető, hogy a gyilkosságban Biró Károly ottani építésznek is része van. Az építész lakásán ugyanis vérfoltokat fedeztet fel egyes ruhadarabokon. Az őrmester feltételezi, hogy

ezek a véres ruhadarabok Herzéktől származtak. A gyilkosság színhelyén vérfoltokat találtak és Munteanu őrmester a jelentéssel együtt, amelyet Nagyváradra küldött, azt is kérte, hogy az ügyészség vegyi uton állapítsa meg, megegyeznek-e a házban talált vérminték a Biró lakásán találtakal.

Az őrmester nyomozásának adataiból a következők derülnek ki: Birónak egy 120.000 lejes váltóadóssága került rövidesen perlésre. A perben Herznek is vallomást kellett volna tennie és Biró feltételezte, hogy Herz terhelően fog vallani a perben. Azok, akik ismerik azt a pert, határozottan állítják, hogy Birónak oka volt gyűlölni Herzet. A holnap folytatódó nyomozások során a törvényszéki orvos vegyvizsgálatot készít a vérről, mely teljes mértékben tisztázza fogja a nyomozás új adatainak valódiságát.

Henderson és Briand megegyeztek, hogy a lengyel-sziléziai német panaszirat ügyében hozzájárulnak a legszélesebb vitához

Párizs, január 15. Henderson angol külügyminiszter ma reggel elutazott a francia fővárosból Genfbe. Ugyanazzal a vonattal utazott Briand is.

Párizsi diplomáciai körökben a két külügyminiszter tegnapi megbeszéléséről az a hír terjedt el, hogy a lengyel-sziléziai panaszirat ügyében a két miniszter megállapodott abban, hogy hozzájárulnak a kérdés feletti széleskörű

vita megengedéséhez, de a felszólalóknak respektálniuk kell az általános kisebbségi szerződés kereteit.

Párizs, január 15. Henderson és Briand tegnapi megbeszélését a lapok igen szívélyesen jelzik. A két külügyminiszternek a mai genfi uton utóközben is alkalmuk nyílt tanácskozásaik folytatására.

Télen mindenki forradalmár Görögországban

Alanti cikknek, eredeti érdekességén kívül külön aktualitást ad az az Uj Kelet által is közölt híradás, mely a görögországi újabb manorchista mozgolódásokról számol be. Ennek a mozgolódásnak gazdasági és politikai hátterére érdekes világot vet az alanti cikk is:

Athén, január 15. A földalatti vilamos megnyílt, most már végig az egész városban, eddig csak Pireusz kikötőjétől jött fel a belváros széléig. Ötpercenként százszámra szállítják a kényelmes kocsik az utasokat a tengerhez. Jórészt menekültek járnak ezen a vonalon, a Kisázsiaiból kizavart görögök, akik teleépítették a Likabetosz-hegy mindkét oldalát parányi kis házaikkal s ellepték az összes kültelkeket. Athénből milliós metropolist fejlesztett ez az emberáradat s a város vezetőségének egyik legfőbb gondja a lakáskérdés, hogy ezeket a különféle deszkahulladékokból összetakolt vityillók, amelyek százszámra borítják a hegy oldalát, igazán nem valólok tartósan emberi lakásnak. Pedig olyan szépen kidiszították már őket lakók: üres benzines bádógokat és konzervdobozokat töltöttek meg földdel és termelnek bennük virágot, zöldséget. Eddig egyre halogatták ezt a kérdést, elsősorban maguk a menekültek, mert még mindig remélték, hogy visszatérhetnek Kisázsiaiba.

Két millió új lakós

Nem könnyű dolog a mai világszerte uralkodó munkahiány mellett egy ilyen kis országban kétféle új lakósnak teremteni munkaalalmat. Görögország klasszikus földje emlékek-

kel ugyan tele van, de művelhető talaj annál kevesebb van benne. Nincsenek erdők sem, nincsen nagyipar, hiszen még ennek a villamosnak megépítésére is külföldi mérnököt és előmunkásokat kellett hozatni. A déligyümölcs tömegtelen ugyan, de még sem tarthat el egy milliókkal megsaporodott nemzetet, melynek mezőgazdasági munkáit különben is végzetesen akadályozza az állandó vízhiány.

Ami az ókorban hajókat ringató folyam volt, most olyan kis patak, hogy nyáron teljesen kiszárad belőle a víz s csak a szédületesen meredek meder mutatja, hogy komoly folyó volt valamikor az Ilisszosz, sőt még mellékfolyója, az Eridanosz is. A talaj mindenütt mész s amióta az erdőket a középkori velencei uralom alatt letarolták, eltűnt a föld mélyében a víz. Manának, ennek a milliós lakosu városnak is csak pár hónapja van rendes vízvezetéke, addig csak hetenként háromszor adott a vezeték vizet, olyankor házi tartályokban kellett tartalékolni. Hogy felmelegedett nagyon, az nem volt baj, hiszen úgy sem lehetett frissen sem meginni, olyan egészségtelen. Az ivóvizet lepecsételt kőorsókban szállították egy jó messzire eső falu bővizű forrásából. A mostani vízvezeték több mint negyven kilométer távrolról vezeték be s ennek a költséges műnek sikere arra indítja a görög kormányt, hogy egyéb vízműveket is létesítsen szerteszét az országban a lakosság foglalkoztatására és a mezőgazdaság fejlesztésére. Mérnökök hada járja keresztül-kasul az országot s vizsgálja a szétvezethető belső tavakat, geológusok tanulmányozgatják próbaátásokat a fölrétegeket,

hogy hol lehetne vízhez jutni, hogy öntözzék a mezőket.

A víztől várják a megváltást

Görögország klasszikus hazája a bor-nak, azt iszik itt most mindenki s mintegy a sors gunyjának tekintik, hogy víztől kell a megváltást remélni. A víztől, amelyből ugyan pillanatnyilag igen sok is van, mert napról-napra úgy zug az eső, hogy alig lehet ki-mozdulni. Meghalt a korzó, szünetelnek a sportversenyek, mint általában az esős időszak alatt mindig. A görög tél nem igen ismeri a havat, hanem helyette ez a hideg téli eső gyilkolja az embert három hónapig. Aztán már jön a legszebb, mosolygó, kékegű tavasz.

Most azonban fázik és dühös mindenki s ilyen rossz hangulatban rossz gondolatai szoktak lenni a népnek. Kályhák itt nincsenek, egy-egy kis petróleummelegítő büdösíti inkább mint fűti a szobákat. Ilyenkor szokott urrá lenni a forradalmi hangulat. Pangaloszt két fiával s néhány száz összeesküvével pár hete elzárták már.

Most fogdossa össze a rendőrség a jobboldali felforgatók után a baloldaliakat, a kommunistákat. Így szokott ez lenni minden télen Görögországban amikor az eső megindul. Pedig a jobb oldal és baloldal egyformán alighatőri a fejét forradalmon, hanem egyszerűen csak fázik és rosszkedvű s egy kis tüntetésben szeretne kimelegedni s a rosszkedvtől szabadulni.

Brüning kancellár:

„Hitlerék Németországot a szakadék szélére sodorták“

A német kancellár a német hitelválság okairól

Berlin, január 15. Brüning kancellár keletporoszországi körútja során Rati-borban a községi hatóságok képviselői igen érdekes és fontos kijelentéseket tett. A leghatározottabban elítélte a különböző politikai és gazdasági kérdésekkel kapcsolatban a radikális törekvéseket. Kijelentette, hogy a radikálisok féktelen agitációja közvetlenül a választások után a német államot politikai és gazdasági tekintetben a szakadék szélére sodorta.

Akkor ezt nem mondtuk ki ilyen nyíltan — fejtegette Brüning — erre azonban meg voltak az alapos okaink. De eljön majd az idő, amikor majd erről a kérdéstről is nyíltan beszélhetünk és leleplezhetjük a különböző különös összefüggéseket, hogy végre felnyíljanak a német nép szemé a „vezérelvel“ kapcsolatban.

Brüning érdekes kijelentése elsősorban Hitlerék ellen irányul. A kancellár a német politikai élet egyik leghiggadtabb, legmegfontoltabb embere, aki csak akkor tesz határozott kijelentéseket, ha ezt előzőleg alaposan megfontolta. Ezért

van nagy sulya Brüning mostani kijelentésének, amely elsősorban Hitlerék ellen irányult.

Mindenki a legnagyobb érdeklődéssel várja most Brüning leleplezéseit Hitlerék választási ügyeiről. Annyit már most is tudnak a beavatottak, hogy a szeptemberi választások kimenetelére sulyos hitelválságot okozott. Ez a válság olyan fenyegetően nagy volt, hogy arról a nyilvánosságot mostanáig nem is lehetett tájékoztatni. Hitlerék tisztában voltak ezzel a válsággal, de nem törődtek vele és nem változtatták meg szélsőséges politikájukat.

A Haggibbor teniszszakosztálya szombat este 9 órai kezdettel a Str. Bratianu (v. Király u.) 28. sz. alatt levő klubhelyiségében teastélyt rendez, melyre az egyesület tagjait ezuton is meghívja a vezetőség.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉ: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Csak 1300 lej

Egy precíz óra mindenki részére!

Eddig több mind

600.000 darab „40,6 mintájú„ Omega-óra van az egész világon használatban.

Az órát dacára az elismert minőségére, olcsósága miatt mindenkinek módjában áll beszerezni. Az Omega-óra 175 alkatrésze ezredmilliméter pontosságra felül van vizsgálva ami az óra kifogás-

talan konstrukcióját garantálja. Kérje bemutatásra a legújabb „40,6 mintájú“ omega-órát. Az Omega-óra egyedülálló versenytárs nélküli minőség. Mással nem pótolható.

OMEGA

EGY ÉLETRE ELÉG

HIP

Uj Kelet az hánsági zsid Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Bukaresti Hátszegi Ernő Cikkeink utánnya megjelölésével

— Vázsonyi Vilmos a kolozsvári Saló rendes klubestjén üdvözölni. Vázsony mokrata politikusk tartani férjéről „mel. Jellemző ap közéleti vonatkozás előadni Vázsonyi ből ki fog domború igazgyűmíniszt fia igaz portréja. szívesen lát ezen kezdeté 9 órakor.

— Hideg időjárásról jelentik: A időjárásprognózis hideg időjárás vár Budapesten ma volt.

— Kétszeresére jett jelenlegi cukor jelentik: Moszkva szovjet jelenlegi, tonnas cukorfeleszesére akarja a politikájával európai országok zációját.

— „Moladeten“ a Keren Kayemet ja az „Omanuth“ ve elhatározta, hogy hazánk) címen egy kiadni gyermekek rozat, amelynek székben van, a gyökönnyü héber nyelv és könnyen mesélni fog Erec különös tekintettel mondaszerű és idillvecskék, pontozott beszélfő formában, zatokkal ellátva f vonta egy füzet 3 és ára 15 lej. Az „Jisraelbe utazik“ megjelent. A könyvök a Keren Kayjánál. Timisoara, 15. Félévi előfizet könyvecskék meg nista szülő és min figyelmét.

— Revolverharciademokraták között, Hamburgi demokraták egy banner szervezett szocialisták között A rendőrség közl szélyes sebesülés nemzeti szocialisták gyűlését könt a terembe hajítás

— A kolozsvári egyet Eislér Mária kolozsvári Jótélmegindítóan szép tében hódolt nélfőrábi emlékének. szerdán délután Otthon terembe főkantör és körüztette be. Majd ápolta kaddist rabbi lelkiüdvéer egyesületi elnök esesetle az a na vező munkát, am rabbi kifejtett és sújtottak egész g nát. Bejelentette Napközi Otthon 3 ban kívánja métyás emléket. Az minden év chan gény gyermekek Neuberger Zsigm ható szavakkal n nemes szívét és Dr. Neufeld Jend szédben jellemezt pástorai és ember kes Miklós a D n ak adott kifeje József az Árvag mély megindult sok nevében Nus megható beszéde kórus éneke zárta

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bányászati zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Vázsonyi Vilmosné Kolozsváron.
A kolozsvári Salom Klub szombat esti rendezés klubestjén érdekes vendéget fogadott Vázsonyi Vilmos, a nagy demokráta politikai övegye, előadást fog tartani férjéről „Az én jó uram” címmel. Jellemző apróságokat, családi és közéleti vonatkozású anekdotákat fog előadni Vázsonyi hitvese. Az előadásból ki fog domborodni a volt magyar igazságügyminiszter és nagy államférfi igaz portréja. A klub vezetősége szívesen lát ezen az estén vendégeket. Kezdeté 9 órakor.

Hideg időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változékony, hideg időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délben 0 fok Celsius volt.

Kétszeresére akarja emelni a szovjet jelenlegi cukorfeleslegét. Londonból jelentik: Moszkvai jelentések szerint a szovjet jelenlegi, csaknem egymillió tonnas cukorfeleslegét a jövő évre kétszeresére akarja emelni, hogy dumping politikájával megakadályozza a többi európai országok termelésének stabilizációját.

„Moladetenü” — Gyermekkönyvtár.
A Keren Kayemeth jeruzsálemi Főirodája az „Omanuth” kiadvállalattal karöltve elhatározta, hogy „Moladetenü” (A mi hazánk) címen egy könyvsorozatot fog kiadni gyermekek számára. A könyvsorozat, amelynek szerkesztése igen jó kezekben van, a gyermekek, népies és könnyű héber nyelven, megfelelő formában és könnyen megérthető stílusban, mesélni fog Erec Jiszrael felépítéséről, különös tekintettel a jisiv történetének mondaszerű és idillikus részeire. A könyvsorozat, pontosan írással, többnyire elbeszélő formában, képekkel és magyarázatokkal ellátva fognak megjelenni. Havonta egy füzet jelenik meg, 32 oldalon és ára 15 lej. Az első füzet „Jossel Erec Jiszraelbe utazik” (J. Fischmann-tól) már megjelent. A könyvsorozat megrendelői a Keren Kayemeth központi irodájánál, Timisoara, IV. Bulevardul Carol 15. Félévi előfizetés 80 lej. Felhívjuk a könyvsorozat megrendelésére minden cionista szülő és minden ifjúsági szervezet figyelmét.

Revolverharc Hamburgban szociáldemokraták és kampószerkesztések között. Hamburgból jelentik: A szociáldemokraták egy gyűlése után a Reichsbanner szervezet emberei és a nemzeti szocialisták között revolvercsata történt. A rendőrség közbelépéséig több életveszélyes sebesülés történt. Bonnban a nemzeti szocialisták a szociáldemokraták gyűlését könnyfakasztó bombáknak a terembe hajtásával megzavarták.

A kolozsvári Jótékony Zsidó Nőegylet Eislér Mátyás emlékünnepe.
A kolozsvári Jótékony Zsidó Nőegylet megindítóan szép gyásznaposság keretében hódolt néhai Eislér Mátyás dr. főrabbi emlékének. Az ünnepséget, amely szerdán délután zajlott le a Napközi Otthon termeiben, Rebetz Benjámín főkantor és kórusának gyászéneke vezette be. Majd az otthon egyik árva ápolója kaddist mondott az elhunyt főrabbi lelkiüdvéért. Kollár Miksáné nőegyleti elnöknő megindító szavakkal esett el az a nagy humanitárius szervező munkát, amit a megboldogult főrabbi kifejtett és amelynek a sors által sújtottak egész generációi látták hasznát. Bejelentette, hogy a Nőegylet és Napközi Otthon 20.000 lejes alapítványban kívánja megörökíteni Eislér Mátyás emlékét. Az alapítvány kamataiból minden év chanuka első napján szegény gyermekeknek fognak felruházni. Neuberger Zsigmondné könyvekig meghatározott szavakkal méltatta Eislér Mátyás nemes szívét és fenkölt gondolkodását. Dr. Neufeld Jenőné lendületes, szép beszéddel jellemezte Eislér Mátyás lelkipáspatori és emberi kvalitásait. Dr. Elekes Miklós a Diáksegély örök hálójának adott kifejezést, míg dr. Spitzer József az Árvagondozó nevében beszélt mély megindulással. A zsidó iparosok nevében Nuszbaum Mihály tartott meghatározó beszédet. A gyásznapélyt a kórus éneke zárta be.

Trotzkij a német szociáldemokrata vezetőkét kérte fel, hogy interveniáljanak német átutazási vizumának kiadása érdekében

London, január 15. Konstantinápolyi jelentés közli, hogy a német főkonzul megtagadta Troczkijtól az átutazási vizumot. A volt orosz népbiztos most egyenesen a birodalmi külügyminisztériumhoz fordult s kérvényében hangsúlyozta, hogy norvégiai felolvasásának

megtartása érdekében szeretne keresztül utazni német területen, de sehol sem fog kiszállani.

Lehetséges, hogy Troczkij intervencióra kéri fel a német szociáldemokrácia vezető személyiségeit is kérése kedvező elintézésének biztosítására.

ÓNEGH SABBATH. A Mizrahi Ónegh Sabbathjan ma este 8 órakor Adolf Ehrenfeld (Hamburg) tart előadást „Haskalah Bewegung und Zionismus” címmel a Cal. Reg. Ferdinand 52 szám alatti téli imaházban. Vendégeket szívesen látunk.

Vérdíj a zendülőkirály fejéért. Londonból jelentik: Hatszáz burmai felkelő csapatát Dataia mellett utólrta a katonai rendőrség. A zendülők visszafordultak és állandóan támadtak, úgy-hogy nagy veszteségeket okoztak a rendőröknek, akiket visszazavartak. A felkelők az éj leple alatt tovább vonultak. Közben a katonai rendőrség erősítést kapott és folytatta a zendülők üldözését. Egyébként ma ötezer arany rupiát tüztek ki a zendülőkirály fejére. Mint megállapították, valódi neve Sayas San, aki benszült burmai, kuruzslásért és tiltott sorsjátékért már büntetve volt és gyilkosság miatt kőzész alatt áll.

Angol bárónő vezetett oltárhoz a László Fülöp fia. Londonból jelentik: László Fülöp magyar festőművész fiának ma volt az esküvője a londoni Szt. Márk-templomban Warsen Edith Alexandra bárónővel. Az esküvő nagy társadalmi esemény volt. A templom előtt hatalmas autótábor várt az előkelőségekre. László Fülöp nem jelenhetett meg fia esküvőjén, mert súlyos influenzával ágyban fekvő beteg. A menyasszonynak adott nászajándék között világmárkás volta ellenére nem is a legdrágább az a portré, amit László Fülöp készített el fia menyasszonyáról s amelyet neki nászajándékkul adott.

Tömeg közé dobták a lopott ékszerket. Berlinből jelentik: Csütörtökön késő este két suhanak vakmerő autós és ékszerablást követett el. A steglitz pályaudvar közelében a két fiatalember bengrott egy üresen álló autóbá és óriási sebességgel elhajtottak. Az egyik uccasoroknál, amikor lassítani voltak kénytelenek, egy közlekedésügyi rendőr felugrott az autóra és kényszerítette a tolvajokat, hogy a rendőrségre hajtsanak. Amikor már a rendőrség közelébe értek a tolvajoknak sikerült a rendőrt letaszítani az autóról és tovább hajtottak. A Weissenburgerstrassen megállították az autót, a két vakmerő ember betörte egy ékszerüzlet kivilágított kirakatát és sok ékszert kimarkolta a kirakatból, el akart menekülni. Erre azonban már többen figyelmesek lettek, üldözőbe vették a tolvajokat, akiket sikerült is kézrekeríteni. Az ékszereket azonban nem találták meg, mert a két fiatalember menekülés közben a lopott ékszert az uccán tolongó tömeg közé dobta és az emberek felvették ugyan az ékszereket, de azoknak nem jelentkezett senki. A vakmerő autólópat és betörést két munkanélküli követte el, akik már napok óta éheztek és mint állítják, nem anyagi hasznót akartak elérni, hanem a fogházban kitélelni.

A Zsidó Nőegylet folyó hó 18-án, vasárnap d. u. 5 órai kezdettel a Newyork nagytermében táncal egybekötött tea-délután rendez. Mivel külön meghívók nem küldetnek szíjjel, a jótékony célra való tekintettel ezután kér minél számosabb megjelenést a rendezőség.

Amikor a diplomaták között keresik a tolvajt. Londonból jelentik: A legutóbbi belgrádi diplomáciai fogadtatás alkalmával nyomtalanul eltűnt Pál jügoszláv herceg feleségének arany kézi táskája. Az érdekes esettel foglalkozva, az Evening Standard egy adomát elevevit fel. Eszerint a törökországi angol követ annakidején egy arany ismétlő órát nyújtott át ajándékképpen a török szultánnak. Az órát mindenki megszédálta és később, amikor a szultán kereste, kiderült, hogy az ékszer nyomtalanul eltűnt. A követ tanácsára a szultán este 9 órára magához rendelte mindazokat, akik az óra eltűnésekor jelen voltak. Az óra ugyanis 9 órára volt beállítva és akkor kellett berregnie. Es tényleg 9 órakor nagy berregés hallatszott a nagyvezér turbánja alól.

Vámszalás vádja a newyorki belga főkonzul ellen. Newyorkból jelentik: A Herald közlése szerint az amerikai hatóságok a newyorki belga főkonzul és a konzulátus tisztviselői karának több tagja ellen hamis vámbevallás miatt eljárást indítottak. Az ügyet a hatóságok teljes diszkrecióval kezelik és nem hajlandók a nyilvánosságot tájékoztatni.

Hetvenöt csecsemő halálos áldozata van a Calmette-oltásoknak. Lübeckből jelentik: A Calmette-oltással kezelt beteg csecsemők közül ma újabb áldozatot szedett el a halál. Ezzel a lübecki halálos áldozatok száma 75-re emelkedett.

Rokkantak szervezkedése Szászlekenén. Szászlekenéről jelentik: Az elmúlt vasárnap délután alakult meg a szászlekeneci rokkantegyesület. Az alakuló gyűlésen Paszternák Salamon elnököt, Szigetter Rosina felolvasa az Asociația I. O. V. román levelét. Löbl Nándor szásmatéji jegyző ismertette az egyesület céljait és a rokkantak jogait. Deutsch Mihály lelkes beszédben ismertette a rokkantak országos szervezkedését. Az egylet elnökévé egyhangulag Paszternák Salomont választották. Jegyző Baciu Todor lett, pénztárnok Raidel Mihály, tiszteletbeli jegyző Deutsch Mihály.

Agyonlőtte magát a MÁV volt vezérigazgatója. Budapestről jelentik: Ketley Dénes nyugalmazott államtitkár a MÁV volt elnökgazgatója, ma éjszaka lakásán vadászfegyverével öngyilkosságot követett el és azonnal meghalt. A magyar vasutak volt vezérigazgatója öngyilkosságának hátterét egyelőre még rejtély fedi.

A délwalesi sztrájkterületen a kommunisták éhségfelvonulást rendeztek. Londonból jelentik: A délwalesi sztrájkterületen a kommunisták éhségfelvonulásokat rendeztek. A menetek élén hordozott táblákon e felírás volt olvasható: „Aki kenyeret akar, jöjjön velünk!” A rendőrség különösebb incidensek nélkül mindenütt véget vetett a tüntetéseknek. A sztrájk ügyében ma Londonban a kereskedelmi minisztériumban megtartott békeltető tárgyalások egyelőre eredménytelenek maradtak, mert a felek konokul ragaszkodnak követeléseikhez. A minisztérium nem adta fel a reményt, hogy a konfliktust likvidálja.

Egy „vallásos” szélhámos. Minden hajjal megkent szélhámos garázdálkodik a Marosmentén. A múlt hét egyik reggelen Várviden az Ofa fűrészüzeménél Vajda Jenő erdőkezelő lakásán jelent meg, akik aznap utaztak el pár napra. A szobalány beengedte a magát külföldi rokkant nevező pajeszes, szakállas jólöltözött egyént. Annak rendje és módja szerint elvégezte a reggeli ájtatoságot, majd koser kosztot hozott magának természetesen Vajdáék számlájára. A déli vonattal azután elutazott azzal, hogy másnap, mikor a rokkant hazajönnek visszajön. Csak értékesebb dolgokat emelt el a szélhámos, többek között ékszerket, 11.000 lej készpénzt, betétkönyveket, stb. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Aláírták a román-lengyel barátsági szerződés meghosszabbítását. Genf-ből jelentik: Zaleski és Mironescu tegnapi aláírták a román-lengyel barátsági szerződés meghosszabbítására vonatkozó okmányt. Az új meghosszabbítás öt évi időtartamra szól.

Feláldoztam a fiamat. Berlinből jelentik: A spandaui rendőrszobában tegnap éjszaka megjelent egy Schätzke nevű 36 éves tisztviselő és az ügyeletes tiszt asztalára letett egy véres kést és felkiáltott: „En vagyok Ábrahám! Feláldoztam a fiamat!” Azonnal rendőrök mentek ki Schätzke lakására, ahol átvágtott torokkal, holtan találták másfél éves kisfiát. Schätzke felesége mitsem sejtve aludt és amikor a rendőrök felbontatták az a szerencsétlen asszony meg látta gyermeke holttestét, ájultan esett össze. Schätzket őrizetbe vették, de előreláthatólag az elmeorvóintézetbe viszik, minthogy nyilvánvalóan vallásos örület vett rajta erőt.

— Nyugaton a helyzet változatlan
Erich Maria Remarque filmhez a jegegyek előre megválthatók a Select pénztáránál d. e. 11—13 között és d. u. 15—22 (3—10) között.

NAPRÓL-NAPRA

Az amerikai rendőrség nemzetközi bűnszövetkezetet leplezett le, amelynek tagjai hosszabb idő folyamán csaknem 20 millió dollár értékű bódítószert csempésztek be az Egyesült Államok területére. A leplezéssel kapcsolatban több európai államban is kérték fogják a vizsgálat megindítását.

Az angol telefon- és táviróújság szerint 1929 végén 34 és fél millió telefonállomás volt a világon. Egy év alatt a telefonállomások száma 1 és háromnegyed millióval megnövekedett. Ebből 21 és fél millió csak Észak Amerikára, tíz millió Európára.

A walesi herceg holnap indul Dél-Amerikába, hogy mint nem hivatalos angol megfigyelő a gazdasági viszonyokat az egyes országokban tanulmányozza. A trónörökös utja alatt több mint harmincezer mérföldet fog megtenni tengeren, szárazföldön és a levegőben. Angol árucikkek közül repülőgépet, autót, traktort visz magával poggyászában, továbbá grammofonokat spanyol lemezekkel s az angol ipar más termékeit. A lapok az angol ipar fizetéstelen utazójaként üdvözlöik a walesi herceget.

Amerikai diplomáciai körökben valószínűnek tartják, hogy a népszövetségi tanács bizottságot fog kiküldeni Libériába azzal a megbizatással, hogy ellenőrizze azokat az intézkedéseket, melyeket ez a néger állam a rabszolga kereskedelem megszüntetése érdekében foganatosít. Úgy tudják, hogy az Egyesült Államok kormánya hajlandó ilyen népszövetségi akcióban részt venni. A lapok szerint Stimson amerikai külügyi államtitkár a napokban ebben az értelemben hivatalos nyilatkozatot is fog tenni.

Amerikában egyre nagyobb méreteket ölt az influenzajárvány. Newyorkból jelentik: Az influenzajárvány egyre nagyobb méreteket ölt. E héten már 46 halálos áldozata is van a járványnak. A külvárosok lakosságának egyharmad-része influenzás, de az előkelők negyedeiben is számos megbetegedés fordult elő. A Metropolitan Opera sztrájkjainak legtöbbje influenzával az ágyat őrzi, úgy, hogy nehézségekbe ütközik a műsor összeállítása.

Az erdélyi ortodox zsidó hitközségek gazdasági egyesülete megkezdte működését. Az erdélyi ortodox zsidóság többségét reprezentáló hitközségek még a múlt évi november hónap folyamán Nagyváradon tartott delegátusi konferencián kimondották egy egyesület alapítását a hitközségek gazdasági és egyéb kollektív érdekeinek előmozdítására. Az egyesület annak idején azért nem lépett azonnal aktivitásba, mert akkoriban a beszercei központi ortodox iroda részéről felszólítás érkezett a végrehajtó bizottsághoz, hogy ez tegyen kísérletet az egyesületnek a központi iroda keretében való megvalósítására. Miután azonban a Désen december hónapban megtartott országos kongresszuson nem lehetett megvalósítani az együttműködés tervét, a nagyváradi novemberi konferencia által kiküldött végrehajtó bizottság legutóbbi, Nagyváradon e hó 11-én megtartott összejövetelén elhatározta, hogy eleget tesz a konferenciális határozatnak és ehhez képest az egyesület működését Nagyvárad székhellyel megkezdte.

NYILT-TÉR

E rovatban közöltekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Megvásároltam Láng Dávidné sarmaseli vegyeskereskedésének árukészletét. Felhívom azokat, akiknek vételárkövetelésük van az árukról, 8 napon belül jelentésük ezt be Dr. Kohn Hillel ügyvéd ur irodájában Cluj, Str. Baritiu 10., mert ezen határidő utáni bejelentésért nem vállalok felelősséget.

Sarmasel, 1931. január 12.
Tambor Adolf

Ágót a horták

61

ing mostani ki-
sorsban Hitlerék

jobb érdeklődés-
leg leleplezéseit
gyeiről. Annyit
beavatottak, hogy
ások kimenetele
között. Ez a vál-
nagy volt, hogy
mostanáig nem
Hitlerék tisztá-
sággal, de nem
váltakozták meg
t.

nniszszakosztálya
kezdettel a Str.
28. sz. alatt levő
estélyt rendez,
tagjait ezuton is

ZLET LELKE:
J KELETBEN

ú,
tban.

álja.
ujabb
t. Az
rseny-
nem

É G

KÖZGAZDASÁG

A tiz százalékos adóemelés továbbra is érvényben marad

Cluj-Kolozsvár, január 15. Az 1931. évben is érvényben maradó 10 százalékos adóemelés alkalmazására vonatkozólag, ma a következő rendelet érkezett a pénzügyigazgatóságához:

Az 1931. január 1-től esedékes kamatjövödelmek adókvótája továbbra is 21.15 százalék, 17.52 százalék, 21.10 százalék, 9.68 százalék és 6.06 százalék. A külföldiek által belföldön elhelyezett betétek kamatjövödelmei 6.6 százalékos adó alá esnek. A pénzügyminisztérium felhívja a figyelmet arra, hogy a 10 százalékos adóemelés további fenntartása csak a tőkekamatadóra vonatkozik és nem érinti az adótvény 72. cikkében előírt 3 százalékos eota adóemelését. Az esedékes fizetések és nyugdíjak adójánál szintén a régi kules maradt érvényben,

vagyis 4.4 százalékos a havi 400 lej jövedelemig és 8.8 százalékos az ezen felül jövő jövedelmek után. Természetesen levonandó a havi 750 lejes létminimum, amely semmi módosítást nem szenvedett.

A kereskedelmi és ipari jövedelmek után fizetendő jövedelmi és globális adónál a 10 százalékos adóemelés az egész évre érvényben marad és ezért az adókvótát bizottságok az adó 10 százalékos emeléssel együtt állapítják meg az adókvótai jegyzőkönyvben.

A globális adónál az adóemelés az 1929 január 1-i törvény szerint történik, amelyhez hozzájárul a 10 százalékos emelés, a globális adó csak a 20.000 lejnél magasabb jövedelmek után fizetendő.

Vámkonferenciát hív össze a kormány. Bukarestből jelentik: A kormány elhatározta, hogy sürgős konferenciát hív össze a preferenciális vámrendszer ügyében. Számitanak a konferencián Magyarország, Lengyelország és Jugoszlávia részvételére. A konferencia időpontja még nincs megállapítva.

Felhívás a sónagyárosokhoz. Felhívjuk az erdélyi és bánati sónagyárosokat, hogy f. hó 20-án d. d. 10 órakor a kolozsvári kereskedelmi és iparkamrában (Calea Victoriei 49. sz.) egy a Casa Autonomához menesztendő életbevágó felterjesztés megtárgyalása ügyében teljes számban feltélen megjelenni sziveskedjenek. Az intézőbizottság.

Színház-Mozi

Töltőtoll

Fodor László új vigjátékának bemutatója a kolozsvári Magyar Színházban

Shakespeare „Othello”-ja óta legalább százezer novellát, drámát és regényt írtak a házasságtörésről. Ahány író — annyi vélemény, pártállás, tagadás, vagy vonzalom nyilatkozott meg a házasságtörés mellett, vagy ellen. Nyilvánvaló azonban, hogy a házasságtöréshez kettő kell: házasság és olyan személyek jelenléte, akiket a házasság nem elégít ki. Balzac pl. a házasságtörés mellett, Shakespeare ellene nyilatkozott meg. Ma már ott tartunk, éppen a gyakoriság és általánosság miatt, hogy ez a probléma nem érdekelt bennünket; a százezerféle variációhoz nem óhajtottunk egy százezeredik variációt. Az élet megy a maga útján s lemarasztalja az avult problémákat. Ma a trósztok és a munkanélküliség korszakát éljük: Önagysága intim szórakozásait magányügynek tekintjük.

Fodor Lászlónak, a jelek szerint, más a felfogása. Ő jónak látta egy százezeredik házasságtörési színdarabot írni. A virágnak és az irónak nem lehet megtiltani, hogy azt szeresse, ami legközelebb áll hozzá. A virághoz a kikelet áll közel, Fodor Lászlóhoz a házasságtörés problémája.

És meg kell adni: ezt a problémát sok rutinnal, itt-ott pompás szellemességgel, a dialógusok és a cselekmények feszült érdekességével tálalja fel. Emellett, legalább is pesti értelemben, korszerű is tudott lenni: detektívregény izű fordulatokról is bőven gondoskodott. Tudja ő, mi kell a népeknek. De van egyéb eredetiség is a darabjában. Az ő házasságtörő hősnőjéről végül is kiderül, hogy nem is törí a házasságot, csupán egy töltőtoll áldozata, melyet az urának vásárolt, de amelyről — egy sajnálatos tévedés folytán — a férj azt hiszi, hogy a szeretőjének vásárolta. Tévedni pedig emberi dolog s amellet hasznos is, mert egy háromfelvonalas színdarabot lehet írni belőle.

A fodori házasságtörési koncepciónak egyébként más eredetisége is van. Az ő hősnője azon a véleményen van, hogy

A bánati malomszövetség közgyűlése. A bánati malomszövetség Birkler Adolf elnökele alatt a napokban tartotta meg Temesváron nagygyűlését. A malomszövetség csak a mult év végén alakult meg és máris eredményes tevékenységet fejtett ki. A nagygyűlésen állástfoglaltak a boléta-javaslat ellen, mely azonkívül hogy alkotmányellenes, a szabad kereskedelmet korlátok közé szorítja és a vámmalmokat tönkreteszi. A nagygyűlés mermorandumot intézett a kormányhoz, melyben kérte, szállítsák le a vasuti fuvardíjakat, a fűtőanyagok vámját és szállítsák le az adót a buza árához viszonyítva.

a házonkívüli házasságtörés kényelmetlen, ami pedig egy jól szituált ur-asszony számára kényelmetlen, az egyben izléstelen is. Ha nem lehet házhozszállított házasságtörést elkövetni, akkor tisztességesnek kell maradni — és halálosan fel kell háborodni (pont a Nizzába való elutazás pillanatában, ami természetesen a férj költségén történik) az igaztalan gyanúsítások miatt.

Sajnos, a színház nézőtere ezuttal is üres volt. És ez a körülmény önként vetteti fel a kérdést, vajjon nem-e kellene a repertoár területén új orientációt felvennie a színház igazgatóságának? Ha már föltétlenül házasságtörési darab kell, nem-e volna jobb Pirandellót, Ferdinand Bruckert, vagy Molieret elővenni? És általában a nyugatibb és irodalmibb szempontokhoz igazodni? Azt mondják, hogy a közönségnek nincs pénze, ezért nem jár színházba. Lehet. De a közönségnek viszont számítania van és ha pénztelenség és szimat találkoznak, abból rendszerint üres ház lesz. Ez pedig végül is súlyos következményeket fog maga után vonni. Eppen a kisebb-ségi sors és éppen leginkább a kisebb-ségeket sújtó gazdasági válság követeli meg a magasabbrendű művészi szempontok honorálását, amit a mai Pest nem teljesít, mert speciális viszonyainál fogva nem teljesíthet.

Fodor László darabja a hivatásos moralistákat és az erkölcsrendészeti közegeket talán kielégítheti, de a művészi igényeket nem. Van ugyan a darabnak egy figurája, amely csaknem szimbolikus jelenőségű; kár hogy az író éppen ezt a figurát ejtette el. A darab magandetektívje ez a figura, aki a nők tisztességének őrzésére van kirendelve, mialatt minden buzgalmat ugyanezen nők tisztességének megingatására használja fel. Ő, az erényősz, akit egészen másért fizetnek... Aldott képmutatás, nagy a te hatalmad!...

Az előadás jó volt. Forgács Sándor férje a típus lehető legjobb ábrázolását adta. Kaszab Anna nagyon asszonyi és nagyon is a pesti ügyvéd-feleség megtestesülése volt. Szép és bájos volt egyszerűen. Szentgyörgyi Mária a könnyű fajsúlyú nő megleveletésében itt-ott sok természetes hangot ütött meg. Filöp Sándon clown-t játszott, holott egészen más kellett volna játszania. Bárdy Teréznek minden kedvsége mellett is meg kell szoknia a közvetlenebb

mozdulatokat és a közvetlenebb hanghordozást. Balázs Samu eltulozta nemcsak gesztusait, hanem féltékeny idegességét is. Egyes jelenetekben azonban karakterisztikus tudott lenni.

A rendezés nívós és stílusos volt. (s. l.)

A Roman Opera műsora

Péntek, január 16: Mignon.
Vasárnap, január 18: (délután). Hansel és Gretel (Jancsi és Juliska).
Hétfő, január 19: Gianni Schicchi és Doralice.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODÁJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

Alvinci huszárak mozihelyárrakkal. Ma este 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárrakkal adják a mult szezon egyik legszebb operettjét, az Alvinci huszárakat. A vezető szerepeket Kondor Ibolya, Nádor Jenő, Tompa Béla és Ihász Aladár adják.

Drótótó ifjúsági előadásban. Szombat délután háromkor ifjúsági előadásban, nagyon olcsó helyárrakkal adják a legszebb Lehár-operettet, a Drótótót. Előadás előtt Tárca Bertalan tanár mond bevezetőt.

Ártatlan Zsuzsi. Szombat este eleve-niti fel a színház az Ártatlan Zsuzsit, a legnépszerűbb, legszebb zenéjű operettek egyikét. A címszerepet Kondor Ibolya alakítja. Az előadást A. bérletben tartják meg.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Péntek: Alvinci huszárak. (Nagyon olcsó mozihelyárrakkal. Ssz. 143.)

Szombat d. u. 3: Drótótó. (Ifjúsági előadás, nagyon olcsó helyárrakkal. Bevezető: Tárca Bertalan tanár. Ssz. 144.)

Szombat este fél 9: Ártatlan Zsuzsi. (Operettrepreiz új szereposztásban, új betanulásban. 27. A. bérlet. Ssz. 145.)

Vasárnap d. u. 3: Iglói diákok. (Új betanulásban, nagyon olcsó mozihelyárrakkal. Ssz. 146.)

Vasárnap d. u. 6: Viktória. (Méréselt helyárrakkal. Ssz. 147.)

Vasárnap este 9: Mágán Miska. (10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárrakkal. Karácsonyi, Kondor, Tompa, Ihász, Réthely stb. fellépésével.)

Hétfő fél 9: Marica grófnő. (Operettrepreiz, nagyon olcsó mozihelyárrakkal.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

Csütörtökön és pénteken 3, 5 és 7 órakor: Buta ember szerencséseje. Hangos burleszk vigjáték 9 felvonásban, a főszerepekben: Buster Keaton és Dorothy Sebastian. Helyárrak: 20 és 10 lej.

Szombaton d. u. fél 6 és 7 órakor: Buta ember szerencséseje. Hangos burleszk vigjáték 9 felvonásban, a főszerepekben: Buster Keaton és Dorothy Sebastian. Helyárrak: 20 és 10 lej.

Vasárnap d. e. 11 órakor: Matiné! Patt és Patachon, a leányszöktetők. Burleszk vigjáték 7 felvonásban, a főszerepekben: Patt és Patachon. Burleszk kísérő műsor. Helyárrak: 15 és 10 lej.

Vasárnap d. u. csak egy előadás d. u. fél 5 órakor: Buta ember szerencséseje. Hangos burleszk vigjáték 9 felvonásban, a főszerepekben: Buster Keaton és Dorothy Sebastian. Helyárrak: 20 és 10 lej.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZPEUROPAI
Péntek, jaunár 16.

Bukarest. 12: Grammfón. 16: Könyvnyű zene. 18: Rádiógyetem. 19: Színház. 19.30: Grammfón. 20: Rossini: Szevillai borbély c. operája. Utána hírek.

Budapest. 9.15: Zenekari hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Balalajkazenekar. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjezés, időjárásjelentés. 2.45: Hírek. 4: Novellák. 4.45: Pontos időjezés, időjárásjelentés, hírek. — 5: Tót-magyar nyelvoktatás. 5.25: Rác Béla és cigányzenekarának hangversenye. 6.30: A rádió és a zeneművészet. Hubay Jenő előadása. 7: Gyorsíró tanfolyam. 7.35: Rádióamatörposta. 8.15: A varsói filharmóniai társaság hang-

Kivételesen olcsó árajánlat

A művészet története

szerkesztik: Barát, Éber, Takács 427 képpel, színes műmellékletekkel 657 nagy oldalon félbörkötésben. Ára 1500 lej helyett csak 550 lej. Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

versenye Varsóból. Közreműködik Bralowski zongoraművész. Strauss: Tű Eulenspiegel — szimfónikus költemény. Csajkovszkij: Zongorahangverseny. Respighi: Római ünnep. Utána: Pontos időjezés, időjárásjelentés, hírek. Major Grammfónhangverseny. Mozart: Figaró lakodalma. Verdi: Don Carlos ária. Darius Milhaud: A tavasz. Mozart: Várázsvuola. Mascagni: Parasztbeesülés. Lehár: Frederika. Sándor—Szenes: Kisasszony. Vértres—Seress: Ugy szeress nek hinni magának. Kamjonkay—Kovács: De kedvemre való ez a fehérvér. Nádor—Seress: Margaret. Kóla—Szenes: Ott fogsz majd sirni. Sally—Kovács: Csalódni kell, a hűség frázis. Weigand—Kovács: Kegyelem, szép asszony. Katscher—Harmath: Asszonyom, ő nézen. Garai: Ne sirjon értem, Rózsikám. Salver: Szombaton este, galambom. Spiró—Kovács: Maga lesz a végzetten. Seress: Ugy érzem, hogy nem szeres már engem.

Bécs. 21: Kamarazene. Mozart: Esz-dur vonósnégyes. Heller: Kvartettilmo Mendelssohn: A-dur vonósnégyes. 22.40: Zenekar.

Hamburg. 20: Handel: Maccabeus Judás c. oratórium.

Stuttgart. 21.35: Trubadur, Minnesinger és Mesterdalnokok c. operák részletei.

Varsó, Poznan, Kattowitz. 20.15: Filharmónikus hangv.

Milánó. 20.30: Vegyes zene.

Róma. 21.35: Hegedűhangv. Műsor Mendelssohn hegedűversenye.

Prága. 21: Hegedűest. Vivaldi: A-moll versenye. Beethoven: F-dur románc, Debussy: Menuett, Scarlatuscu: Bagatella.

Nováczek: Prepetuum mobile.

Pozsony. 17.45: Magyar óra.

Brünn. 20.50: Hegedűverseny.

Sohalgyen olcsó könyvvásár

75% árleszállítás

III. Dosztojevszkij: Goldjakin 170 oldal Megmélyeztetek, 1—2 kötet. Emlékiratok a holtak házából Fehér éjszakák Megaláztatok és megszorítottok 1—2 kötet Kamasz, 1—4 kötet Szegény emberek A kis hős Nagyváros Szejepanesikowo, 1—2 kötet Flaubert: Bovaryné Maupassant: Erős mint a halál Poe: Pym Gordon Arthur Carlyle: A francia forradalom 3 k. Ferrero: Róma nagysága 1—4 kötet Emerson: Essayk Finot: A bölgség tudománya Maeterlinck: Szegények kínese Meesnikov: Optimistavilágnezet Tagore: Az élet megismerése Wilde: A szépség filozófiája Guyan: Modern esztétika Wagner: Művészet és forradalom Chesterton: Hagymányok Brandes: Korok, emberek France: Corgnard abbe Markovics R. Szibériai garnizon Stefan Zweig: Amok 2 kötet Szabó D.: Elsodort falu 3 k. Móra F. Ének a buzamezőkről 2 k. Thomas Mann: Buddenbrook ház 3 k. Makkai Sándor: Ördögsekér 2 kötet

Valahol tehát koncepció tévedt, dítások területén kancellár látja azonban, javítunknál fogva a természetünkkel a dolgok mögöttük a kritikát: Brüning kancellárhoz. Mert B. a demogógiában mint Hitler és lehet tétélenzi hiába s valószínű azok a dokume

XIV. ÉVF. Kolo január 17 5691 ÉV

Az Uj Kelet az és bászági na Oikkeink utá lorrás megjelő Kéziratokat nem megörzészükre

Brüning

Brüning kancellájtszta németek zínüleg egyetlen gededez „destruktív” em fogható rá, rájárja, hogy a köönösebb rokonsze Brüning kancellá az ugynevezett ju esetben pedig a né szellemi alkatalán. Ez a Brüning leg a Herma szocialista korma egyik okozója volt Sziléziában járt k mondotta a német Beszedének belp rezében ez a fa zsonnyal hazafias kancellár csodála Ha mi mondanám tos, mert mi zsid vak” és így elfogt Brüning ajkairól lenne méltóak y. Hogyan is hangz lerek Németország sodorták. Eljön erről a kérdésről és leleplezhetjük és szeszefüggéseket, össze végre fe kapcsolatban. Ezeket mondot az inkább jobb polgári politikus gadságáról és m Ezeket r adotta tán meg” szöjü ébren v nk-e. Lehet s volt az ő szu ru k-e vezérkara — volna Ném emberek min. sereg tagjai le, gyors költségmen megváltást ígér fáradtaknak! Es gyors megváltás juttatták Német veszedelmes és kadék képét form ha bár kevesebb megváltást legal mint Hitlerék. Németországban érdemteltségeket lyeknek Brüning viselője. Csodálkozva kijelentéseire m már-már szinte ni, hogy Német ját és baját a zsal, hogy élnek, hogy meghalnak szerint Németör logatott örömök pl. a zsidó banka jükből és helyet ültetnének vagy munkásai közül kásokat és helye táplált kampós nak.

Valahol tehát koncepció tévedt, dítások területén kancellár látja azonban, javítunknál fogva a természetünkkel a dolgok mögöttük a kritikát: Brüning kancellárhoz. Mert B. a demogógiában mint Hitler és lehet tétélenzi hiába s valószínű azok a dokume